

DESA
UNICUM

ART OUTLET
SZTUKA DAWNA

AUKCJA 30 CZERWCA 2020 WARSZAWA

ART OUTLET

SZTUKA DAWNA

AUKCJA 30 CZERWCA 2020

CZAS AUKCJI

30 czerwca 2020 (wtorek), 19:00

WYSTAWA OBIEKTÓW

19 - 30 czerwca

poniedziałek - piątek, 11:00 - 19:00

sobota, 11:00 - 16:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY

Dom Aukcyjny Desa Unicum

ul. Piękna 1a, Warszawa

KOORDYNATORZY

Paulina Adamczyk

tel. 22 163 66 14, 532 759 980

p.adamczyk@desa.pl

Maja Lipiec

tel. 22 163 67 07, 538 647 637

m.lipiec@desa.pl

ZLECENIA LICYTACJI

zlecenia@desa.pl, 22 163 67 00

ZARZĄD DESA UNICUM

**JULIUSZ
WINDORBSKI**
Prezes Zarządu

**JAN
KOSZUTSKI**
Wiceprezes Zarządu

**MAŁGORZATA
KULMA**
Główna Księgowa

**IZA
RUSINIAK**
Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych

**AGATA
SZKUP**
Dyrektor Departamentu
Sprzedaży

SEKRETARIAT ZARZĄDU

tel. 22 163 66 65
biuro@desa.pl

DZIAŁ MARKETINGU

Marta Czartoryska-Żak
Dyrektor Marketingu
tel. 662 280 480,
m.czartoryska-zak@desa.pl

Marta Wiśniewska
Marketing Manager
tel. 795 122 709,
m.wisniewska@desa.pl

Wojciech Kosmala
Digital Manager
w.kosmala@desa.pl
tel. 664 150 861

PUBLIC RELATIONS

Agnieszka Marszał
Business & Culture
pr@desa.pl
tel. 793 919 109

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

Małgorzata Kulma
Główna Księgowa
m.kulma@desa.pl
tel. 22 163 66 80

Marlena Ulejczyk
Zastępca Głównej Księgowej
m.ulejczyk@desa.pl
tel. 506 252 141

Katarzyna Krzyżanowska
Księgowa
k.krzyzanowska@desa.pl
tel. 538 052 090

DZIAŁ FINANSOWY

Rafał Czarnocki
Dyrektor Finansowy
r.czarnocki@desa.pl
tel. 22 163 67 85, 661 661 703

DZIAŁ HR

Małgorzata Basaj
HR Manager
m.basaj@desa.pl
tel. 22 163 66 81, 539 196 530

DZIAŁ PRAWNY

Wojciech Dziakowski
Radca Prawny
w.dziakowski@desa.pl
tel. 22 163 67 86 / 664 981 452

DZIAŁ LOGISTYCZNY

Milena Lutomirska
Dyrektor Działu
m.lutomirska@desa.pl
tel. 795 122 714

Kacper Tomasziewicz
Kierownik ds. transportów i logistyki
k.tomaszkiewicz@desa.pl
tel. 795 122 708

DZIAŁ IT

Piotr Gołębiowski
Koordynator Projektów IT
p.golebiowski@desa.pl
tel. 502 994 225

KONTA BANKOWE

mBank S.A. Swift: BREXPLPWWA3
PLN: 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002
EUR: 43 1140 2062 0000 2380 1100 1005
USD: 16 1140 2062 0000 2380 1100 1006

DESA UNICUM SA

ul. Piękna 1A, 00-477 Warszawa, tel. 22 163 66 00, biuro@desa.pl
NIP: 5272644731 / REGON: 142733824 / KRS: 0000718495
Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy
XII Wydział Gospodarczy, kapitał zakładowy 85 055 000 zł

okładka front poz. 24, Henryk Hayden, Martwa natura z ciastkami, 1954 **II okładka – strona 1** poz. 21, Henryk Epstein, Kobiety na plaży, 1930 **strona 3** poz. 39, Isaac Antcher, W malarskiej pracowni, 1932 **strona 7** poz. 90, Tadeusz Ajdukiewicz, Pejzaż nadwodny z bawołami i czapłą, 1914 **okładka tył** poz. 92, Jerzy Kossak, Odwrót Napoleona spod Moskwy, 1936 **tytuł aukcji** ART OUTLET. Sztuka Dawna 30 czerwca 2020 **ISBN** 978-83-66377-87-5 **kod aukcji** 754WYP051 **koncepcja graficzna** Monika Wojnarowska **opracowanie graficzne** Arkadiusz Kowalski **zdjęcia** Marcin Koniak, Paweł Bobrowski **prenumerata katalogów** prenumerata@desa.pl

DEPARTAMENT PROJEKTÓW AUKCYJNYCH

Biurowy przyjęć: tel. 22 163 66 10, wyceny@desa.pl, poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00

wyceny biżuterii: czwartek 11:00 – 19:00, piątek 11:00 – 15:00, DESA Biżuteria, Nowy Świat 48, Warszawa, tel. 22 826 44 66, biżuteria@desabizuteria.pl

**IZA
RUSINIAK**
Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych
i.rusiniak@desa.pl
22 163 66 40
664 981 463

**ARTUR
DUMANOWSKI**
Zastępca Dyrektora
Departamentu Projektów
Aukcyjnych
a.dumanowski@desa.pl
22 163 66 42
795 122 725

**ANNA
SZYNKARCZUK**
Kierownik Działu
Sztuka Współczesna
a.szynkarczuk@desa.pl
22 163 66 41
664 150 866

**TOMASZ
DZIEWICKI**
Kierownik Działu
Sztuka Dawna
t.dziewicki@desa.pl
22 163 66 46
735 208 999

**JULIA
MATERNA**
Kierownik Działu
Projekty Specjalne
j.materna@desa.pl
22 163 66 52
538 649 945

**JOANNA
TARNAWSKA**
Ekspert Komisji
Wycen i Ocen
Sztuka polska XIX i XX w.
j.tarnawska@desa.pl
22 163 66 11
698 666 189

**MAREK
WASILEWICZ**
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna
m.wasilewicz@desa.pl
22 163 66 47
795 122 702

**MAŁGORZATA
SKWAREK**
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna
m.skwarek@desa.pl
22 163 66 48
795 121 576

**KATARZYNA
ŻEBROWSKA**
Starszy Specjalista
Fotografia Kolekcjonerska
k.zebrowska@desa.pl
22 163 66 49
539 546 701

**MAGDALENA
KUŚ**
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa
m.kus@desa.pl
22 163 66 44
795 122 718

**CZĘDARY
LISOWSKI**
Specjalista
Sztuka Użytkowa, Design
c.lisowski@desa.pl
22 163 66 51
788 269 908

**AGATA
MATUSIELAŃSKA**
Specjalista
Sztuka Współczesna
a.matusielanska@desa.pl
22 163 66 50
539 546 699

**KAROLINA
KOŁTUNICKA**
Specjalista
Sztuka Młoda i Najnowsza
k.koltunicka@desa.pl
22 163 66 43
664 150 864

**ALICJA
SZNAJDER**
Asystent
Sztuka Współczesna
a.sznajder@desa.pl
22 163 66 45
502 994 177

**MARCIN
LEWICKI**
Asystent
Sztuka Współczesna
m.lewicki@desa.pl
22 163 66 15
788 260 055

**PAULINA
ADAMCZYK**
Asystent
Sztuka Dawna
p.adamczyk@desa.pl
22 163 66 14
532 759 980

**ANNA
KOWALSKA**
Asystent
Sztuka Współczesna
a.kowalska@desa.pl
22 163 66 55
539 196 531

**MICHAŁ
SZAREK**
Asystent
Sztuka Dawna
m.szarek@desa.pl
22 163 66 53
787 094 345

**OLGA
WINIARCZYK**
Asystent
Komiks i Ilustracja
o.winiarczyk@desa.pl
22 163 66 54
664 150 862

DEPARTAMENT SPRZEDAŻY

AGATA SZKUP
Dyrektor Departamentu Sprzedaży
a.szkup@desa.pl
22 163 67 01
692 138 853

ALEKSANDRA ŁUKASZEWSKA
Doradca Klienta
a.lukaszewska@desa.pl
22 163 67 05
664 981 465

MICHAŁ BOLKA
Doradca Klienta
m.bolka@desa.pl
22 163 67 03
664 981 449

KAROLINA CIESIELSKA
Doradca Klienta
k.ciesielska@desa.pl
22 163 67 12
668 135 447

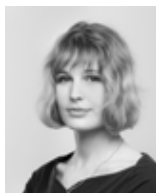
MAŁGORZATA NITNER
Doradca Klienta
m.nitner@desa.pl
22 163 67 02
514 446 892

JADWIGA BECK
Doradca Klienta
j.beck@desa.pl
795 122 720

MAJA LIPIEC
Doradca Klienta
m.lipiec@desa.pl
22 163 67 07
538 647 637

MARTA LISIAK
Doradca Klienta
m.lisiak@desa.pl
22 163 67 04
788 265 344

ALEKSANDRA KASPRZYŃSKA
Doradca Klienta
a.kasprzyńska@desa.pl
506 252 031

KINGA JAKUBOWSKA
Doradca Klienta
k.jakubowska@desa.pl
698 668 221

TOMASZ WYSOCKI
Doradca Klienta
t.wysocki@desa.pl
664 981 450

TERESA SOLDENHOFF
Doradca Klienta
t.soldenhoff@desa.pl
506 251 833

KATARZYNA KULEC
Doradca Klienta
k.kulec@desa.pl
532 750 005

KINGA WĄLKOWIAK
Doradca Klienta
k.walkowiak@desa.pl
795 121 574

BIURO OBSŁUGI KLIENTA

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. (22) 163 66 00, bok@desa.pl

URSZULA PRZEPIÓRKA
Dyrektor Działu
u.przepiorka@desa.pl
22 163 66 01
795 121 569

ANNA MAZUREK
Specjalista ds. rozliczeń
a.mazurek@desa.pl
22 163 66 09
664 150 867

MAGDALENA OŁTARZEWSKA
Asystent ds. rozliczeń
m.oltarzewska@desa.pl
22 163 66 03
506 252 044

KORA KULIKOWSKA
Asystent ds. rozliczeń
k.kulikowska@desa.pl
22 163 66 06
788 262 366

MICHALINA KOMOROWSKA
Asystent
m.komorowska@desa.pl
22 163 66 20
882 350 575

JUSTYNA PŁOCIŃSKA
Asystent
j.plocinska@desa.pl
22 163 66 03
538 977 515

DZIAŁ ADMINISTROWANIA OBIEKTAMI

Punkt wydań obiektów: poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00
tel. 22 163 66 20, wydania@desa.pl

KAROLINA ŚLIWIŃSKA
Kierownik Działu
k.sliwinska@desa.pl
22 163 66 21
795 121 575

PAWEŁ WĄTROBA
Specjalista ds. obiektów
p.watroba@desa.pl
22 163 66 21
514 446 849

PAWEŁ WOŁYNIAK
Asystent ds. obiektów
p.wolyniak@desa.pl
22 163 66 21
506 251 934

MARCIN KONIAK
Kierownik Działu
m.koniak@desa.pl
22 163 66 74
664 981 456

MARLENA TALUNAS
Fotodryt
m.talunas@desa.pl
22 163 66 75
795 122 717

PAWEŁ BOBROWSKI
Fotograf
p.bobrowski@desa.pl
22 163 66 75

DZIAŁ FOTOGRAFICZNY

INDEKS

Aczél Henrik Emil 18	Mondzain (Mondszajn) Szymon (Szamaj) 39
Adlen Michel 35	Mróz Marian 45
Ajdukiewicz Tadeusz 87	Ortiz de Zarate Manuel 48, 65
Antcher Isaac 38	Passini Ludwig Johann 17
Borysowski Stanisław 68	Pautsch Fryderyk 58
Breitenwald Roman Antoni 86	Pawliszak Wacław 7
Carrière Eugène 15	Pęczarski Feliks 46
Cybis Bolesław 2	Pieńkowski Ignacy 82
D'Erceville Wierńczyśław 50	Piepho Carl Johann Nikolaus 61
Dill Ludwik 57	Plich Henryk 77
Dobriniski Isaac 36	Poustochkine Bazyli 54-55
Drdacki Edward 13	Pronaszko Andrzej 63
Dziurzyńska-Rosińska Zofia 70	Radzikowski Walery Eliaszy 11
Eleszkiewicz Stanisław 31-32	Ronget Elizabeth 37
Epstein Henryk 19-20	Rubczak Jan 83-84
Gotlib Henryk 62	Rybkowski Tadeusz 14
Hayden Henryk 21-23	Schomberg-Szymsberska Zofia 41
Hofman Wlastimil 79-80	Schreter Zygmunt 33-34
Kamocki Stanisław 74	Segal Simon 64
Karpiński Alfons 3	Straszkiewicz Stanisław 51
Klimek Ludwik 40	Stroński Marian 42
Kolnik Artur 24	Taslitzky Boris 43
Konarski J. 9	Terechkovitch Constantin 26
Kononowicz Zenon 66-67	Terlecki Alfred 73
Korecki Wiktor 52	Trusz Iwan 85
Korzeniewski Stanisław 49	Weiss Wojciech 1
Kossak Jerzy 78, 89	Weissowa (Aneri) Irena 60
Kossak Wojciech 88	Wierusz - Kowalski Alfred 6
Kowalski Leon 47	Wilkow A. 8
Krémegne Pinchus 27-28	Winkler Konrad 75
Krzyżński Józef 69	Witkiewicz Kazimierz 59
Kulesza Marian 44	Wodzinowski Wincenty 72
Lubitch Ossip 25	Ziomek Kowalewska Maria 71
Mackiewicz Konstanty 53	Zucker Jakub 29-30
Malczewski Jacek 5	Żmurko Franciszek 4
Malczewski Rafał 76	Żurawski Stanisław 81

1

WOJCIECH WEISS

1875-1950

Akt na krześle

olej/plótno naklejone na tekturę, 68 x 48 cm
sygnowany monogramem l.d.: 'WWeiss'

estymacja:

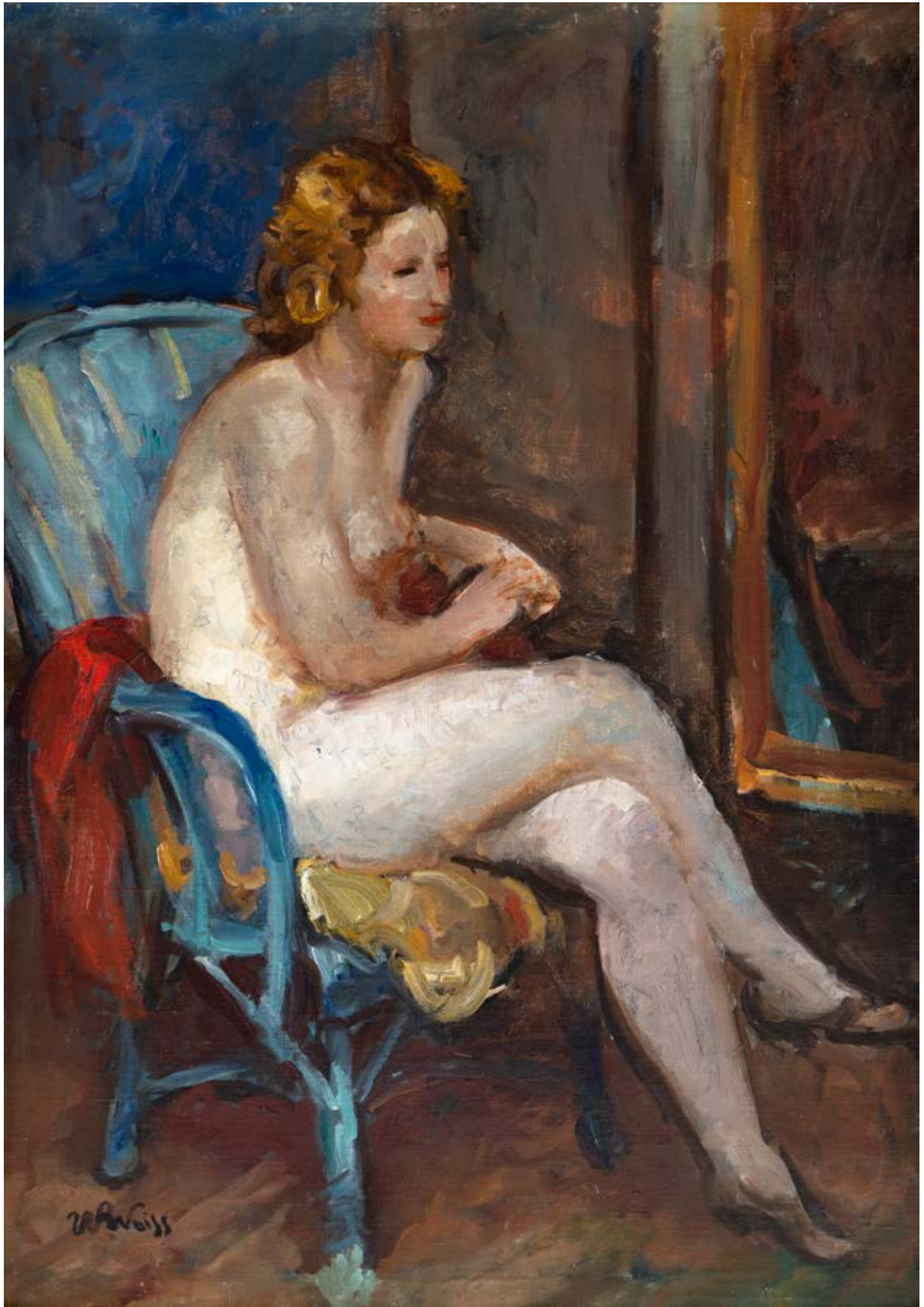
30 000 - 40 000 PLN

6 800 - 9 100 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Wojciech Weiss, rysownik, malarz, grafik i fotografik kojarzony jest w dużej mierze z tematem kobiecego aktu. To prawda, akt kobiecy stanowi silną dominantę tematyczną w twórczości Weissa, szczególnie w okresie międzywojennym. Samo zainteresowanie aktem pojawiło się u artysty, rzecz jasna, już znacznie wcześniej, bo na samym początku drogi twórczej. Wówczas owa tematyka stanowiła jednak zaledwie jedną z wielu typowo akademickich inspiracji, które pozwalały na analizę modelu, jego anatomii oraz fizycznych aspektów budowy ciała. W późniejszym okresie Weiss rozwijał zdobyte doświadczenia, nadając im już nieco odmienny charakter. Z kobiecego aktu czyni rodzaj pantomimy, w której główną rolę odgrywa ciało modelki. Są one niczym martwe natury, istoty niekiedy pełne abnegacji, które pozwalają artyście wnikliwie studiować ich ciała. Tak pisał o przedstawieniach nagich kobiet w twórczości malarza Stanisław Świerz około połowy lat 20.: „Z tych ruchów leżących – leniwych i miękkich, z odpoczynku ciał smukłych i elastycznych, rzuconych od niechcenia na biel prześcieradeł lub wwiniętych w kąty kanapy, z nonszalaną niedbale wygiętych ud i bioder, z prowokacji małych, okrągłych, wyrzuconych w przód piersi, z kokieterii wciśniętych pod siebie nóg Weiss wydobyl nieskończone bogactwo motywu...” (Stanisław Świerz, Wojciech Weiss, „Sztuki Piękne”, 1925-1926, nr 4).

2 †

BOLESŁAW CYBIS

1895-1957

Złotowłosa, około 1935- 1936

olej/deska, 34,6 x 31,6 cm

na odwrociu nalepka: 'Głowa dziewczyny ok. 1935-1936 | olej, deska | własność prywatna';
nalepka depozytowa Muzeum Narodowego w Warszawie z numerem depozytu p482/02/3

estymacja:

30 000 - 40 000 PLN

6 800 - 9 100 EUR

POCHODZENIE:

zbiory spadkobierców artysty

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

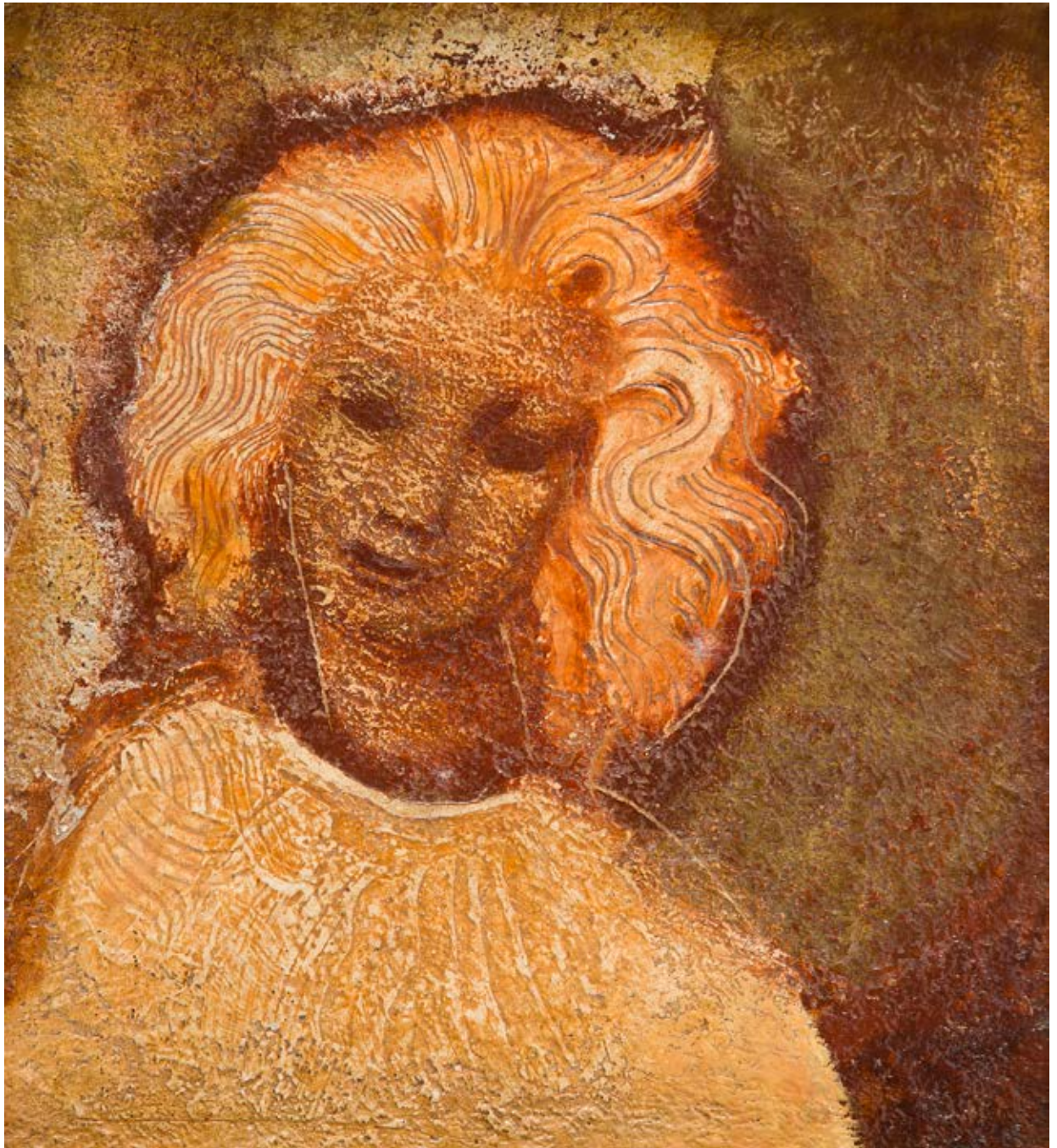
Bolesław Cybis. 1895-1957. Malarstwo, rysunek, rzeźba. Twórczość lat dwudziestych i trzydziestych, Muzeum Narodowe w Warszawie, 20 września - 3 listopada 2002

LITERATURA:

Bolesław Cybis. 1895-1957. Malarstwo, rysunek, rzeźba. Twórczość lat dwudziestych i trzydziestych, opr. Anna Prugar-Myślik, kat. wystawy, Muzeum Narodowe w Warszawie, 20 września - 3 listopada 2002, poz. kat. I/52, il. s. 123.

Bolesław Cybis kształcenie artystyczne rozpoczął w Petersburgu. Podczas wojny domowej w Rosji uciekł do Turcji, gdzie przebywał do 1922. W Stambule utrzymywał się z rysowania portretów i produkcji ceramicznych fajek, które projektował. W 1923 znalazł się w Warszawie. To właśnie z okresu warszawskiej działalności pochodzi prezentowana w katalogu „Złotowłosa”. Etap warszawski trwał w jego życiu do 1939 i złożyły się na niego studia artystyczne (w latach 1923-26 oraz 1933-34). Zaraz po przyjeździe Cybis złożył podanie o przyjęcie jako wolny słuchacz do Szkoły Sztuk Pięknych. Ten ukształtowany już wówczas artysta, który współtworzył rosyjską awangardę o rodowodzie kubistyczno-futurystycznym, zapisał się do pracowni prof. Tadeusza Pruszkowskiego. To miejsce mogłoby się wydawać ostatnim wyborem dla artysty takiego jak on. Darzono w niej szczególną estymą malarzy włoskiego renesansu i niderlandzkich tzw. złotego wieku. Nieufność Pruszkowskiego wobec tego, co artystycznie działo się w Paryżu, nie zraziła Cybisa. Jego nowy nauczyciel miał w sobie magnetyczne właściwości, które przyciągały ludzi oraz niezwykle zdolności więziotwórcze. Uczniów traktował w sposób bezpośredni, nie starając się wytworzyć bariery towarzyszącej relacji na linii nauczyciel – uczeń. Był jednak wymagającym nauczycielem, uczącym rzetelnie malarckiego rzemiosła. W jego pracowni zebrała się grupa zdolnych uczniów, którzy przeszli do historii sztuki pod wybraną dla siebie nazwą – Bractwo św. Łukasza. Do grona założycieli tej grupy należeli: Tadeusz Pruszkowski

– noszący tytuł „mistrza”, Bolesław Cybis, Jan Gotard, Aleksander Jędrzejewski, Eliaż Kanarek, Edward Kokoszko, Antoni Michalak, Janusz Podoski, Mieczysław Schulz, Czesław Wdowiszewski, Jan Wydra oraz Jan Zamoyski. Artystycznym credo ugrupowania było uprawianie malarstwa zwróconego ku formom sztuki nowożytnej, czystej figuralnie, stylizowanej, tradycyjnej, walorowej i ściśle powiązanej z ideologią sakralizacji sztuki. Ideą młodych malarzy była organizacja pracy artystycznej na zasadach średniowiecznego cechu; mieli oni na wzór czeladników w cechu poznawać tajniki warsztatu malarzkiego, zgłębiając przede wszystkim techniki dawnych mistrzów, doskonaląc umiejętność rysunku i komponowania wielofiguralnych scen. Okres międzywojenny spędzony w Polsce należał w twórczości Cybisa do najbardziej aktywnego artystycznie w jego życiu. Eksperymentował w zakresie technik i technologii malarzskich, wprowadzał do obrazów polerowane elementy złocenia, piasek, tkaninę. Niewątpliwie dla tych procesów znaczenie miała odbyta w 1930 podróż w regiony basenu Morza Śródziemnego – ubogaciła ona twórczość artysty o nowe motywy ikonograficzne i technologiczne, gdy to do swoich kompozycji prócz wyobrażeń rdzennych Afrykańczyków artysta zaczął wprowadzać efekty fakturalne, imitujące materialność przedstawianych przedmiotów. Cybis włączał w obrazy wypolerowane płaszczyzny, złocenia, piasek, tkaniny, czego potwierdzeniem jest „Złotowłosa”.

3 †

ALFONS KARPIŃSKI

1875-1961

Portret damy w czarnym kapeluszu, 1910

olej/plótno, 55 x 39 cm

sygnowany i datowany p.g.: 'a. karpiński | 10'

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 900 - 2 800 EUR

Alfons Karpiński to artysta znany głównie z subtelnych, melancholijnych martwych natur. Zaraz obok tych przedstawień sytuować można intrygujące portrety kobiet również wpisujące się w charakter mieszczańskiego malarstwa początków XX wieku. Są to wizerunki modelek uchwyconych w swej codziennej przestrzeni, na tle komody wypełnionej bibelotami, w fotelu czy na skraju kanapy. Malarz pochodził z tego samego pokolenia artystów młodopolskich, co chociażby Wojciech Weiss. Studiował w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych od początku lat 90. XIX wieku, m.in. w pracowni Leona Wyczółkowskiego. Prezentowany portret kobiety w czarnym kapeluszu na głowie to jeden z tych wizerunków, które zdradzają pewnego rodzaju wrażeniowe podejście twórcy do malarskiej materii. Nastrojowy wizerunek wykreowany przez artystę to psychologiczne studium kobiecej natury, która dla twórców przełomu XIX i XX wieku stanowiła wielką zagadkę i niesamowitą inspirację. Alfons Karpiński z największym umiłowaniem portretował kobiety. To zapewne pobyt w paryskim środowisku sprawił, iż artysta dostrzegł i przyswoił wielką subtelność i elegancję w tworzeniu kobiecych wizerunków. Paryskie modelki, malowane w zaciszu buduarów, uwodziły portretujących, pozostając zarazem tajemniczymi i osobnymi. Ten psychologiczny pierwiastek okraszony sumą łagodności barwy i światła stał się znakiem rozpoznawczym twórczości Alfonsa Karpińskiego.

FRANCISZEK ŻMURKO

1859-1910

Portret kobiety w ekstazie

olej/płótno, 77 x 61 cm

sygnowany wewnątrz przedstawienia: 'F. Żmurko'

estymacja:

50 000 - 70 000 PLN

11 300 - 15 900 EUR

POCHODZENIE:

spadkobiercy przedwojennej kolekcji dyrektora kopalni ropy naftowej w Borystawiu, Warszawa

Franciszek Żmurko był jednym z najpopularniejszych malarzy przełomu wieków na ziemiach polskich. Osiągał sukcesy na wystawach sztuki w Europie, a jego prace były zamawiane nawet przez klientelę ze Stanów Zjednoczonych. Był synem matematyka i rektora Uniwersytetu Lwowskiego Wawrzyńca Żmurki. Artystyczną edukację rozpoczął od nauki malarstwa i rysunku pod auspicjami lwowianina Franciszka Tepy, aby później kontynuować ją w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych. Od 1876 studiował w pracowni Jana Matejki. W kolejnym roku wyjechał do Wiednia, a wkrótce także do Monachium oraz Rzymu, aby od 1882 osiąść w Warszawie. „Był to talent z Bożej łaski, artysta natchniony, o szerokim locie skrzydeł, malarz-poeta, który jak żaden przed nim niewielu zapewne po nim uczynić to potrafi, wyśpiewał czarowny wdzięk i piękność ciała kobiecego” – pisał piewca talentu Żmurki, krytyk Władysław Prokesch (tegoż, Franciszek Żmurko, Kraków 1911, s. 4). Żmurko był czołowym przedstawicielem akademizmu w sztuce polskiej. W swoich wielkoformatowych płótnach podejmował popularną tematykę religijną i mitologiczną. Osobny nurt w jego twórczości zajmują salonowo-buduarowe przedstawienia roznegliżowanych kobiet. Kompozycje Żmurki, w których artysta interpretował aspekty kobiecości, zapisały się na stałe w historii polskiego malarstwa, stanowią również w historii sztuki ciekawą przeciwwagę dla ówczesnego wyobrażenia kobiety, które zaobserwować można na płótnach Jana Matejki, Teodora Axentowicza czy Włodzimierza Tetmajera. Żmurko obudował motyw kobiety w malarstwie niepowtarzalną zmysłowością, umiejętnie poruszając się pomiędzy spuścizną malarstwa renesansowego a współczesnym mu historyzującym akademizmem. To właśnie ten typ przedstawień dał artyście wielką popularność. Współcześni nazywali go „malarzem-poetą, który jak nikt inny wyśpiewuje czarowny wdzięk i piękność ciała kobiecego”. Niemalże cała twórczość Franciszka

Żmurki owiana była kultem kobiecości. Na płótnach artysty dostrzec można zarówno bachiczną zmysłowość kobiet, jak i ich idealizowane sentymentalne oblicze. Władysław Prokesch, wnikliwy komentator twórczości Żmurki, celnie wskazywał na krąg inspiracji artysty: „Przez całą twórczość Żmurki snuje się jak nieprzerwana nić złota kult kobiety i typu kobiecego w różnych odmianach. Typ ten jest już to bachicznie zmysłowym, już to opromienionym sentymentem i czynnikiem idealistycznym. W różnych okresach życia i działalności malarskiej różne fazy przybierało to studium aktu kobiecego, który już najwięksi mistrzowie malarstwa wszechświatowego jak Rubens, Tycjan, Veronese, Tiepolo uważali za kwintesencję malarstwa, za najwdzięczniejszy temat i najwyższy wzlot siły twórczej malarskiej. Artyzm Żmurki był z tych, w których odnaleźć można bardzo wyraźnie, nieśmiertelne pierwiastki wielkiego renesansu. Był to duch twórczy, gnany żywiołową siłą wewnętrznej inspiracji do gorączkowego tworzenia (...). W wielkiej plejadzie polskich mistrzów pędzla doby po-Matejkowskiej on jeden siłą indywidualizmu swego dokazał tego, że obrazy jego zostały na targu wszechświatowym” (Władysław Prokesch, Franciszek Żmurko, Kraków 1911, s. 4-5). Natomiast o dziełach w typie „główek”, typie portretu prezentowanego w katalogu, pisano: „Głowy kobiece Żmurki stanowią niemal specjalność w naszym malarstwie i niepodobna się pomylić, co do ich pochodzenia, gdy wyszły spod pendzla tego utalentowanego artysty. Ma on swój właściwy, odrębny sposób traktowania tych główek i całych postaci, nacechowanych zawsze szykiem, wdziękiem, elegancją i zalotnością. Te kobietki Żmurki flirtują bowiem z widzem i kuszą go, jak nieodrodne córki Ewy, z obrazu, roztaczają zwykle jakiś czar dokoła siebie i kokietują pozą, uśmiechem, spojrzeniem, wyrazem twarzy, który zdaje się mówić: 'Jestem piękną, powabną, prawda?'” (Nasze ryciny, „Tygodnik Ilustrowany” 1894, nr 13, s. 203).

5

JACEK MALCZEWSKI

1854-1929

Ellenai, 1911

olej/tektura, 53 x 38 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'J. Malczewski | 1911'

na odwrociu papierowa nalepka z 1928 roku z opisem obrazu

estymacja:

200 000 - 300 000 PLN

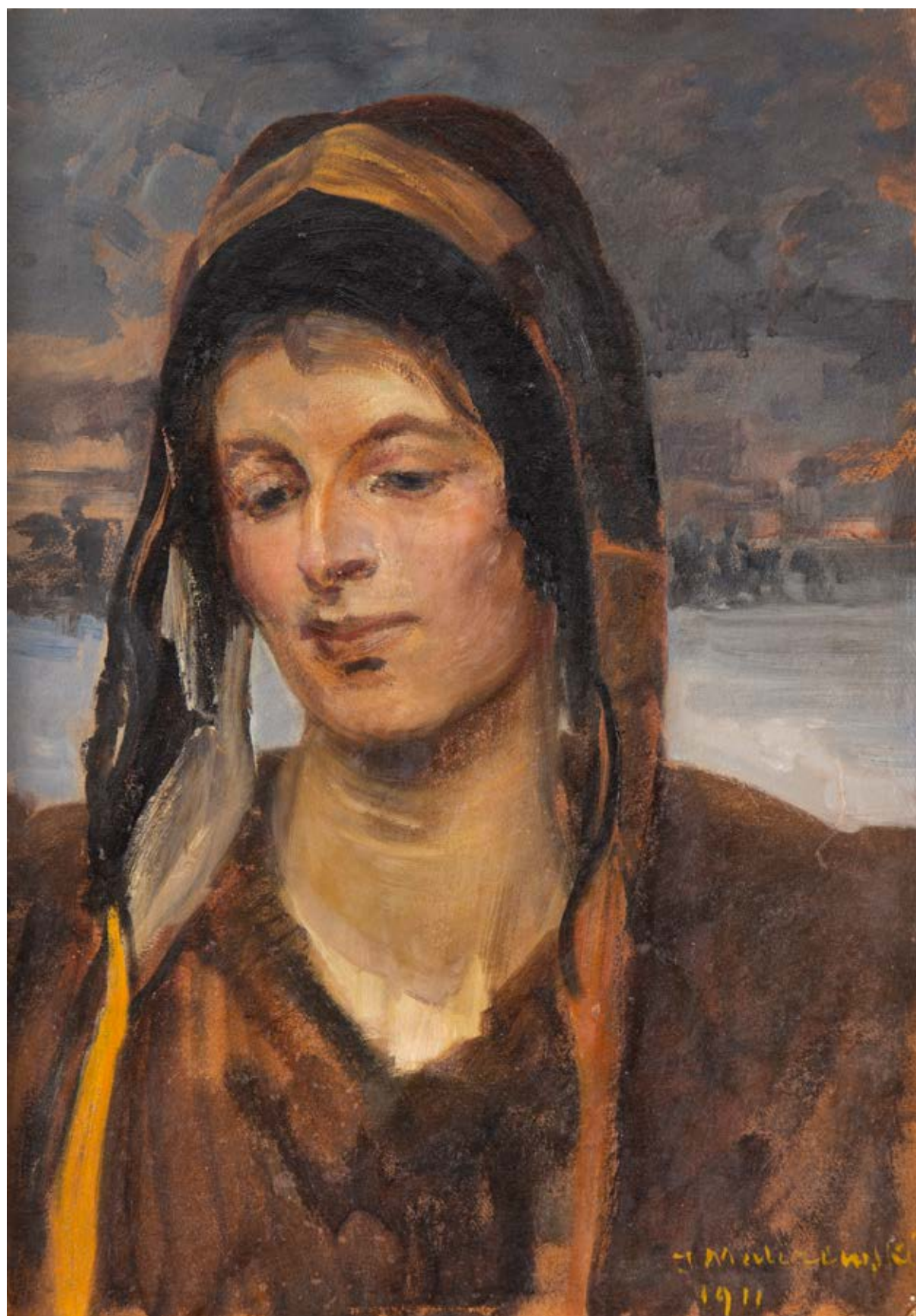
45 200 - 67 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

„Malczewski w swoich malarskich dziełach stawiał więc pytanie o istotę bycia artystą, o odpowiedzialność; szukał odpowiedzi na pytanie: czy twórca jest rzeczywiście jedynie panem samego siebie, czy też ciąży na nim odpowiedzialność za podjęte zadania artystyczne, czy jest „kreatorem, czy tylko szczególnym medium, przez które płynie niezależny odeń strumień myśli, idei i marzeń”.

Urszula Kozakowska-Zaucha

Jacek Malczewski na tle szkicu do „Błędnego koła”, ok. 1895, źródło: Narodowe Centrum Kultury

Młodopolski rycerz

Jacek Malczewski, jeden z najwybitniejszych i najbardziej uznanych artystów w historii polskiej sztuki. Na początku lat 90. XIX wieku swoją twórczością zainicjował w młodopolskim malarstwie nurt symbolizmu, pobudzając zarazem odrodzenie romantycznej tradycji. W latach 1872-75 i 1877-79 studiował w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, m.in. u Władysława Łuszczkiewicza i Jana Matejki oraz w latach 1876-77 u Henri Ernesta Lehmana w Szkole Sztuk Pięknych w Paryżu. W 1879 ukończył w macierzystej uczelni rozpoczęty w 1875 kurs kompozycji w klasie mistrzowskiej Matejki. Mimo różnic w pojmowaniu artystycznej formy i ekspresji nasycone historiozoficznymi treściami malarstwo Matejki odcisnęło piętno na wyobraźni Malczewskiego i wraz z poezją wielkich romantyków oddziało formotwórczo na patriotyczno-historyczny nurt jego twórczości. Równie silnym bodźcem dla ukształtowania się narodowo-martyrologicznej ikonografii dzieł Malczewskiego była ześrodkowana na patriotycznej tematyce twórczość Artura Grottgera, późnego polskiego romantyka. Na formację artysty wpłynęły w równym stopniu liczne podróże do Paryża, Monachium,

Wiednia, Włoch, Grecji czy Turcji. Istotnym źródłem inspiracji Malczewskiego był rodzimy folklor, polska literatura i historia, także tradycja biblijna i mitologiczna. Stale podejmował wątki patriotyczne i mesjanistyczne, egzystencjalne, autobiograficzne oraz dotyczące dylematów artystycznego tworzenia. Wykładał malarstwo w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych (1896-1900 i 1910-1921), a w okresie 1912-14 pełnił funkcję jej rektora. W 1897 został członkiem założycielem Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka”. Twórczość Malczewskiego była wielokrotnie prezentowana poza granicami kraju, doceniana i nagradzana, m.in. medalami na międzynarodowych wystawach w Monachium (1892), Berlinie (1891) i Paryżu (1900).

W swojej epoce, jak i współcześnie pozycja Jacka Malczewskiego urosła do rangi kapłana i geniusza, który podejmował w swojej sztuce rozważania na tematy uniwersalne i najważniejsze, jak ojczyzna, pojęcie polskości i religii, oblicza śmierci i kobiecości. Jak analizuje historyk sztuki, badaczka malarstwa doby Młodej Polski, Urszula Kozakowska- Zaucha:

„JACEK MALCZEWSKI KREUJĄCY Z UPODOBANIEM I PREMEDITACJĄ PRZEZ CAŁE SVOJE ŻYCIE TWÓRCZE SWOJĄ OSOBOWOŚĆ ZE SZCZEGÓLNYM ZAANGAŻOWANIEM GRAŁ ROLĘ ARTYSTY, OWEGO KAPŁANA, AKTORA, GENIUSZA, ARYSTOKRATY. RAZ BYŁ WIĘC OWYM ‘PANEM PANÓW’ - DUMNYM, PEWNYM SWOJEJ WIELKOŚCI ARYSTOKRATĄ WŚRÓD ARTYSTÓW, A RAZ TARGANYM NIEPOKOJAMI, POSZUKUJĄCYM WŁAŚCIWEJ DROGI TWÓRCZEJ MALARZEM; NIE BAŁ SIĘ RÓWNIŻ PROWADZIĆ NIEDWUZNACZNEJ GRY Z WIDZEM - SWOISTEJ BŁAZENADY, PODEJMUJĄC TRUDNE PROBLEMY, NIEJEDNOKROTNIENIE WYPRZEDAJĄCE TEORIE MŁODOPOLSKICH FILOZOFÓW. RÓWNOCZEŚNIE NIE OBAWIAŁ SIĘ ZMAGANIA NA OCZACH WIDZÓW Z INTYMNymi WRĘCZ PROBLEMAMI DRĘCZĄCYMI ARTYSTĘ; Z INTRYGUJĄCYM GO AKTEM TWORZENIA, Z WIELOWĄTKOWYM I SKOMPLIKOWANYM ŚWIATEM INSPIRACJI. MALCZEWSKI W SWOICH MALARSKICH DZIELACH STAWIAŁ WIĘC PYTANIE O ISTOTĘ BYCIA ARTYSTĄ, O ODPOWIEDZIALNOŚĆ; SZUKAŁ ODPOWIEDZI NA PYTANIE: CZY TWÓRCA JEST RZECZYWIŚCIE JEDYNNIE PANEM SAMEGO SIEBIE, CZY TEŻ CIĄŻY NA NIM ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PODJĘTE ZADANIA ARTYSTYCZNE, CZY JEST ‘KREATOREM, CZY TYLKO SZCZEGÓLNYM MEDIUM, PRZEZ KTÓRE PŁYNIE NIEZALEŻNY ODEŃ STRUMIEŃ MYŚLI, IDEI I MARZEŃ’”

(Urszula Kozakowska-Zaucha, „Podszepty sztuki”, [w:] „Podszepty sztuki. Jacek Malczewski 1854-1929”, kat. wystawy, Muzeum Narodowe w Krakowie, marzec – maj 2009, s. 23). Jacek Malczewski czuł na sobie odpowiedzialność wybitnego, a zarazem ważnego twórcy. Marzył o tej roli od najmłodszych lat, gdy jeszcze w czasach gimnazjalnych zadeklarował otwarcie, iż w przyszłości chce być malarzem. Ojciec artysty przestrzegał syna przed tym ryzykownym, bo odpowiedzialnym i nieodwracalnym wyborem. Widząc jednak determinację syna, Julian Malczewski w następnych latach mocno podbudowywał go i motywował, by szedł drogą własnego natchnienia. Słowami przesądzającymi o losie Jacka Malczewskiego jako twórcy była bez wątpienia opinia jego nauczyciela, Jana Matejki, który przyznał, że jego uczeń w wykonywanych rysunkach zdradzał nieco-

dzienny talent. Pomimo wstawiennictwa mistrza malarstwa historycznego drogi tych artystów rozeszły się, a Malczewski ideę ilustrowania historiografii zaczął pojmować zupełnie inaczej. Oczywiście opowiadał się za przypominaniem i interpretowaniem wydarzeń XIX wieku, lecz jako prymat swojej sztuki uznał malarską refleksję, wyższość fantazji i widzenia nad bezpośrednim studium rzeczywistości. Malarstwo Malczewskiego koncentrowało się wokół kilku tematów, które wciąż powracały rozwijane, przekształcane i wzajemnie ze sobą splątane. Wyobrażenia artysty krążyła wokół kilku problemów, ujmując je wciąż od nowa i wciąż inaczej, penetrując odmienne aspekty tych samych treści, treści do końca nieuchwytnych, bo symbolicznych. Mnożenie wariantów i niuansów danego motywu następowało w obrębie serii i cykli obrazowych mu poświęconych.

Wielowątkowa twórczość Jacka Malczewskiego była świadectwem jego wielkiej fantazji oraz wrażliwości neoromantyka i wyrafinowanego humanisty, malarza na wskroś przesiąkniętego polskością. Wychowany został bowiem w kuldzie tradycji romantycznej, która ukierunkowała sztukę przełomu XIX i XX wieku w stronę idei posłannictwa narodowego, apoteozy jednostki, akceptacji jego prawa do wolności. Zarówno jego wczesne prace, jak i te z okresu dojrzałego zniewalały oryginalną tematyką i intrygowały poetyką, szokowały niesłychaną, nie zawsze zrozumiałą symboliką, zaskakiwały formą opartą na mistrzowskim rysunku i odważnej paletce barw. Sam artysta był świadom, iż jego sztuka jest trudna w interpretacji, o czym najlepiej świadczą jego własne słowa: „Więc zdarza się często, że patrząc na me płótna, mówię sobie: Nie, nie, to być nie może! Tak nie jest (...). To nie ja malowałem (...). I nie wiem w końcu, kto ma słuszość. Czy ci wszyscy, którzy nie spostrzegają tego, co widzę, czy ja, który spostrzegam to, czego nikt nie widzi” (Stefania Krzysztofowicz-Kozakowska, Jacek Malczewski. Życie i twórczość, Kraków 2008, s. 7). Owa wizyjność w malarstwie Malczewskiego wiąże się z głęboką fascynacją artysty poezją Juliusza Słowackiego. Pokłosiem tego credo twórczego są m.in. cykle syberyjskie – również te opiewane postaciami Anhellego, Ellenai i Eloeo.

Jacek Malczewski przy sztalugach, fotografia z końca XIX wieku,
źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe

Myśląc Słowackim

Prezentowany w katalogu obraz jest portretem kobiety w typie „Malczewskiej” Ellenai, postaci wielokrotnie trawestowanej przez artystę; postaci, która swe źródło posiada w poemacie Juliusza Słowackiego z 1837 „Anhelii” będącym pesymistyczną prognozą przyszłości polskiej emigracji i jej walki o niepodległość Polski. Głównym wątkiem utworu i motywem, który tak mocno wpłynął na wyobraźnię malarza, jest wędrówka tytułowego bohatera wraz z szamanem po krainie Sybiru, miejscu fizycznej i duchowej męki polskich zesłańców walczących o niepodległość Polski. Owa wizja krainy „białego piekła” została zarysowana w prezentowanym w katalogu dziele na drugim planie w partii symbolicznego pejzażu. W romantycznym poemacie bohaterowie przemierzają syberyjską krainę, a ich podróż w zamyśle wieszcza narodo-

wego miała nawiązywać do dantejskiej podróży po kręgach piekielnych. Towarzyszką wygnania Anhellego jest Ellenai, również zesłana na Sybir zbrodniarka pokutująca za grzechy, która podczas niewoli doświadcza wewnętrznej przemiany. Siostrzana miłość, jaką darzy Anhellego, ma zbawienny wpływ na ich oboje. Gdy Ellenai umiera, jej ciało unosi na swych łabędzych skrzydłach Eloë, anioł o duszy i wyglądzie kobiety, strzegący syberyjskich wygnańców. Postaci Anhellego, Ellenai i Eloë artysta interpretował i komponował w różnorodny sposób, od monumentalnych dzieł nasyconych dramatyzmem i złożoną symboliką po kameralne studia eksponujące emocjonalny stosunek Malczewskiego do Polski i romantyzmu. Dlaczego Malczewski w znacznej części swojej twórczości myślał i malował Słowackim?

Jacek Malczewski od najmłodszych lat przesiąknięty był duchem patriotyzmu; jego dom rodzinny przepojony był kultem polskich wieszczów romantycznych i polskiej historii. Pośród autorów, których darzono największą estymą, był Juliusz Słowacki. Już w okresie młodzieńczym artysta ilustrował „Lilię Wenedę” i „Mazepę”. W 1876 Malczewski znużony konserwatywną atmosferą krakowskiej uczelni artystycznej i dogmatem malarstwa historycznego Jana Matejki udał się na studia do Francji; tam młody malarz próbował samostanowić o swoim profilu twórczym. Paradoksalnie Malczewski nie zachłysnął się atmosferą ówczesnego Paryża, pełnego nowych prądów artystycznych, a raczej zwrócił się w stronę Polski. Poczuwszy niczym emigrant z początków wieku, sięgał często do poematu „Anhelii”.

Tym wyborem Malczewski nie tylko zdeterminował podwaliny swojej tradycji malarskiej, ale także wyprzedził trend późniejszego malarstwa modernistycznego, dla którego po 1890 romantyzm stanie się ważnym punktem odniesienia. Motywy zaczerpnięte z „Anhellego” stały się punktem do wyjścia do całej serii obrazów; nie były one jednak wiernym oddaniem treści, a raczej indywidualną wizją kontaminacji historii, patosu i klasycyzującej ikonografii. Konstanty Górski, malarz, nazywał nawet Malczewskiego „synem Słowackiego”. Jak ocenia współczesna monografistka Jacka Malczewskiego: „widział [Malczewski] w poecie, co charakterystyczne dla pozytywistycznej recepcji, rozdzielenie autora genialnych poezji, służących narodowi i destrukcyjną egoistyczną osobowość” (Dorota Kudelska, Malczewski. Obrazy i słowa, Warszawa 2012, s. 60). Niewyczerpanym źródłem inspiracji płynącej ze Słowackiego stała się dla malarza postać Ellenai. Pierwszą redakcją tematu z tego cyklu przedstawień był monumentalny obraz „Śmierć Ellenai” z 1883 (Muzeum Narodowe w Krakowie). Po succe-

sie wystawienniczym i rozgłosie tego dzieła, które poruszyło publiczność i opinię publiczną tematy „anheliczne” zamilkły w twórczości artysty, by odrodzić się po wydarzeniach rewolucji rosyjskiej i modernizującego zrywu 1905, w latach 1906-1910. Z tego szczytowego okresu „malowania Słowackim” pochodzi prezentowana w katalogu „Ellenai”. Ta literacka postać stała się dla artysty niewyczerpanym źródłem natchnienia; przedstawiał ją na płótnach zarówno w ujęciu symbolicznym, jak i na tych uderzających radykalnym realizmem. Ellenai Malczewskiego to złotowłosa, niewinna i oczyszczona z grzechów wygnanka, której śmierć pogrąża w elegijnym nastroju, a także, jak widzimy to na obrazie katalogowym, pogrążona w zadumie, lecz silna, piękna, identyfikująca się z bracią zesłańczą kobieta okryta syberyjskim szynelem i w jakuckiej czapce. Owa Ellenai w szynelu i irkuckiej czapce to symboliczny wywód na temat ówczesnej polskiej sytuacji historyczno-politycznej; jak opiniuje Dorota Kudelska, szynel chroni noszącego przed kpiną i ironią, a czapka przypomina, iż niewola trwa.

Jacek Malczewski, Na jednej strunie –Autoportret, 1908, Muzeum Narodowe w Warszawie;
źródło: Cyfrowe MNW

ALFRED WIERUSZ-KOWALSKI

1849-1915

Panna młoda, około 1900

olej/deska, 20,4 x 17,2 cm

sygnowany l.d.: 'A Wierusz Kowalski'

na odwrociu numery: 'N: 66', '7521' oraz '11649' oraz napis l.d.:

'A. Wierusz - Kowalski | Monachium'

estymacja:

50 000 - 70 000 PLN

11 300 - 15 900 EUR

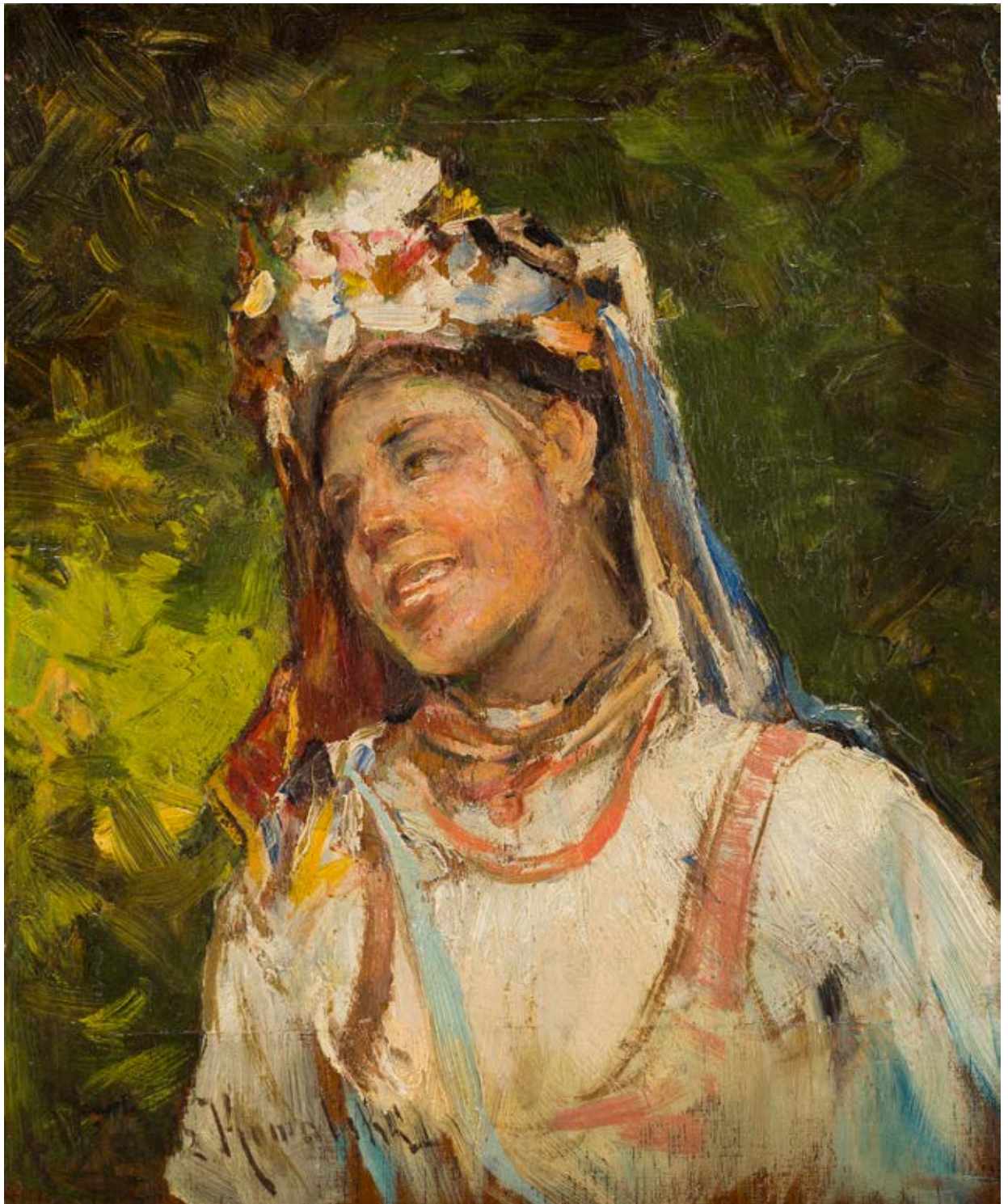
POCHODZENIE:

Sopocki Dom Aukcyjny, czerwiec 2009

kolekcja prywatna, Trójmiasto

Alfred Wierusz-Kowalski swoją edukację artystyczną rozpoczął w warszawskiej Klasie Rysunkowej, gdzie uczył się od 1865 pod kierunkiem Rafała Hadziewiczza, Aleksandra Kamińskiego i Wojciecha Gersona. Studia kontynuował w akademii w Dreźnie, dokąd wyjechał w 1871 oraz w Pradze – w 1872. Wkrótce zapisał się do Akademii Monachijskiej (Malschule) i studiował pod kierunkiem Aleksandra Wagnera, a w 1874 przeniósł się do pracowni Józefa Brandta. Powodzenie, jakie w krótkim czasie zdobył na rynku sztuki, spowodowało, że osiadł w Monachium na stałe. Prezentował swoje dzieła w Glaspalast, gdzie na wystawach międzynarodowych zdobył medal I i II klasy. Był aktywnym uczestnikiem życia polskiej społeczności artystycznej przebywającej w Monachium, m.in. wraz z Józefem Brandtem i Władysławem Czachórskim przewodniczył towarzystwu wspólnej pomocy dla popierania młodych artystów powołanemu przez środowisko polskie w 1894. Po 1880, już jako ceniony malarz o ugruntowanej pozycji w monachijskim środowisku artystycznym, chętnie służył radą i pomocą młodszemu kolegom (nigdy jednak nie prowadził formalnej szkoły malarstwa). Do jego nieoficjalnych uczniów należeli m.in. Olga Boznańska, Czesław Tański, Henryk Weyssenhoff, Michał Wywiórski i Karol Wierusz-Kowalski. W 1890, jako trzeci z Polaków obok Brandta i Czachórskiego, otrzymał tytuł honorowego profesora Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Monachium opuszczał rzadko – poza wyjazdami

w rodzime strony. Niemniej jednak w 1903 zwiedził północną Afrykę w poszukiwaniu nowych motywów dla swojego malarstwa. Brał udział w licznych wystawach międzynarodowych, przede wszystkim w Monachium, Berlinie i Wiedniu, gdzie w 1894 zdobył złoty medal. Swoje prace prezentował także na wystawach krajowych w TZSP w Warszawie, gdzie zorganizowano wystawy indywidualne artysty w 1892 i 1908 oraz w TPSP w Krakowie w latach 1893, 1895-96 i 1898-1900, a także w Salonie Aleksandra Krywulta. Dokonania artystyczne malarza zostały spopularyzowane przez ilustrowane czasopisma zamieszczające drzeworytnicze reprodukcje rysunków i obrazów – pojawiały się one od 1894 głównie w „Kłosach”, „Tygodniku Ilustrowanym” i wielu pismach zagranicznych. Pozycję artysty ugruntowało także prowadzenie prywatnej pracowni, w której kształcił krąg własnych uczniów – prowadzili własne, swobodne prace rysunkowe i malarskie. Wierusz-Kowalski niewątpliwie stworzył styl malarski, który pozwolił mu być rozpoznawalnym. Ceniono jego kompozycje konne, sceny ze wschodnimi jeźdźcami i zimowe widoki z myśliwymi i wilkami. W późniejszym okresie chętnie nabywano jego orszaki weselne z postaciami w polskich strojach ludowych. Odrębną kategorię stanowią studia przedstawiające pojedyncze, śmiejące się dziewczyny w uroczystym stroju, takie jak prezentowana „Panna młoda”.

7

WACŁAW PAWLISZAK

1866-1905

**Sittah, Sultan i Natan oraz Recha (scena finałowa z „Natana Mędrca” G. E. Lessinga,
według obrazu Maurycyego Gottlieba), około 1880-1886**

olej/plótno naklejone na tekturę, 105,5 x 75 cm
sygnowany l.d.: 'W. Pawliszak'

estymacja:

110 000 - 150 000 PLN

24 900 - 33 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

dom aukcyjny REMPEX, Warszawa, grudzień 2005

dom aukcyjny Agra-Art, Warszawa, czerwiec 2019

LITERATURA:

porównaj: Jerzy Malinowski, Maurycy Gottlieb, Warszawa 1997, s. 52, il. 37

Wacław Pawliszak wybraniec losu?

Wacław Pawliszak w swojej epoce był artystą niezwykle popularnym i cenionym. W 1905 na łamach „Tygodnika Ilustrowanego” Henryk Piątkowski, malarz i krytyk sztuki, napisał: „Matejko uważał go za jednego z najzdolniejszych uczniów. (...) Obrazy Pawliszaka zjawiają się u kunsthendlerów londyńskich, paryskich, berlińskich. (...) Natury nadzwyczaj wrażliwej i subtelnej, bardzo czytany, interesujący się wszelkimi objawami w dziedzinie nie tylko sztuki, lecz i życia społecznego. (...) Pawliszak należał do tych wyjątkowych w dziedzinie sztuki jednostek, których życie codzienne tj. rzeczywistość i sztuka tj. ideał – płynęły jednym korytem. Takim on był w rzeczywistości, jakim przedstawiał się w obrazach; stąd życie jego miało w sobie więcej pierwiastków natury oderwanej, więcej fantazji, kroczył mniej szablonową ścieżką niż pospolita burżuazja; śmiało mógł uchodzić za oryginała, nie przestając być szczerym. Jego porywy miały zawsze podkład faktyczny; żył w świecie będącym wytworem jego umysłu, w swoim własnym świecie, nieco innym niż rzeczywistość”

(Henryk Piątkowski, Wacław Pawliszak, [w:] „Tygodnik Ilustrowany”, 1905, nr 4, s. 66).

Wacław Pawliszak w pracowni, zdjęcie amatorskie
F. J. Sandeckiego, opublikowane w 1905 roku
w „Tygodniku Ilustrowanym”, nr 4, s. 66

Ten obiecujący od najmłodszych lat artysta wykształcił się pod skrzydłami najlepszych mistrzów malarstwa swojej epoki. Początkowo lekcje rysunku pobierał w warszawskiej Klasie Rysunkowej u Wojciecha Gersona. W 1880 rozpoczął studia w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, gdzie był uczniem m.in. Jana Matejki. Zafascynowany twórczością Matejki podejmującym w swym malarstwie tematy historyczne, Pawliszak stał się faworytem mistrza. Było to znaczne wyróżnienie, bowiem „kto znał Matejkę, ten wie, że nie był skory zanadto do pochwał”. Środowisko rówieśników z Krakowa oceniało: „Podziwialiśmy nadmiar twórczości, który wylewał się potokami [spod] ręki Pawliszaka. Olśnieni byliśmy tą lejącą się kaskadą rycerzy i koników we wszelkich możliwych zwrotach i przegięciach, które sypały się [spod] ołówka lub pędzla Pawliszaka”. Zdolny student szkolił się także przez pewien czas w Monachium w pracowni Józefa Brandta – to on początkowo zaszczepił w Pawliszaku zainteresowanie malarstwem konnym, batalistycznym, orientalnym; nauczył go doskonałego rozeznania w źródłach historycznych i rekwizytach używanych do komponowania scen historycznych. To przewodnictwo Józefa Brandta połączone z licznymi podróżami Pawliszaka na Wschód sprawiły, iż wyprawy w tamte rejony, do krajów arabskich w Afryce i krajów Bliskiego Wschodu otworzyły przed artystą nowe horyzonty. W czasie tych podróży Pawliszak śladem swojego mistrza wykonywał liczne szkice typów ludzkich, studiował tamtejszy pejzaż, stroje, uzbrojenie, konie, kupował tkaniny wschodnie oraz broń. Etnografia tego regionu zafascynowała artystę na tyle, że motywy orientalizujące zagościły w jego twórczości na stałe. Ze swej działalności artystycznej był dumny i ceniony za nią; wystawiał często i z sukcesami m.in. w TPSP, TZSP, Salonie Krywulta w Warszawie, w 1889 na Wystawie Powszechnej w Paryżu, w 1894 w Chicago i San Francisco, a także w Petersburgu i Lwowie – najważniejszych ośrodkach kulturalnych ówczesnego świata. Wykonywał też ilustracje do dzieł literackich, najchętniej romantyków polskich, np. ilustrował utwory Juliusza Słowackiego („Beniowskiego”, „Ojca zadżumionych”, „Balladynę”, „Księżcia niezłomnego”), Adama Mickiewicza („Pana Tadeusza”). Stworzył też ilustracje do wie-deńskiego wydania „Baśni z tysiąca i jednej nocy”.

Pod koniec 1904 artysta oddał jeden ze swoich obrazów, przedstawiający kobietę bawiącą się z arlekinem, na wystawę w Zachęcie. Kapituła nie przyjęła jednak dzieła. Istotnym tłem tych wydarzeń była atmosfera artystyczna ówczesnej Warszawy, gdzie zaczęły pojawiać się głosy, iż malarstwo akademickie zaczyna przebrzmiewać, choć niewątpliwie malarska wirtuozeria Pawliszaka budziła zazdrość. Ponadto malarz od kilku lat miał walczyć z urojeniami, co jeszcze bardziej wpływało na jego wybuchowy temperament. Ówczesna prasa prognozowała, iż jurorzy Zachęty celowo, chcąc podminować chorego artystę, najpierw nie przyjęli jego nowego obrazu na doroczny salon, a płótno, na którym autorowi mniej zależało, powiesili obok obrazu malarza, z którym był on w otwartym konflikcie. W poczuciu zniewagi Pawliszak zabrał swój obraz w dniu wernisażu i wysłał do członków jury drapieżne listy. Wśród jurorów był Dunikowski. Na list odpisał słowami, iż od Pawliszaka jako od niepczytalnego satysfakcji nie żąda. Dalsze wydarzenia tak wspominał Jan Krywult: „Od kilku dni urządziłem wystawę panu Xaweremu Dunikowskiemu, który sam mi pomagał ustawić swoje dzieła. Wczoraj podczas przerwy w tej pracy, poszliśmy ok. 16.00 posilić się do najbliższej restauracji Lijewskiego i zajęliśmy we dwóch z Dunikowskim przedostatni stolik z prawej strony głównej sali. Zajęci rozmową nie zwracaliśmy żadnej uwagi na obecnych, gdy wtem ukazał się przed nami Wacław Pawliszak. Siedziałem zwrócony tyłem do sali, Pawliszak więc ominął mnie, a zbliżając się do Dunikowskiego, podniósł rękę i ze słowami: 'Panie Dunikowski', zamierzył się do uderzenia. Dunikowski gwałtownym ruchem wyjął z kieszeni ubrania rewolwer i nim Pawliszak zdolał go uderzyć, padł strzał. Pawliszak zalaną krwią runął na podłogę. Kula przeszła przez prawy policzek. Prof. Dunikowski sam dał znać na policję. Zatrzymano go w więzieniu aż do czasu wpłacenia kaucji w kwocie kilkuset rubli. Pawliszak zmarł w szpitalu następnego dnia rano. Tak więc wystawa zaczęła się niefortunnie” (Marek Sołtysik, *Fatum?* [w:] „Palestra”, 48/7-8 (547-548), 141-144, 2003, s. 142-143).

WACŁAW PAWLISZAK OSIĄGNĄŁ SUKCES I ROZPOZNAWALNOŚĆ W MŁODYM WIEKU. JEGO EPOKA WIDZIAŁA W NIM CZŁOWIEKA ORYGINALNEGO, WIELKIEGO INDYWIDUALISTĘ SKŁONNEGO DO EKSTRAWAGANCJI, TROCHĘ ODREALNIONEGO. OWEJ ORYGINALNOŚCI PRZYDAWAŁ MU FAKT, IŻ NA WSCHODZIE NAUCZYŁ SIĘ CHIROMANCJI, SZTUKI WRÓŻENIA Z DŁONI. CHCĄC ŚCIAĞNĄĆ NA SIEBIE ZAINTERESOWANIE ŚMIETANKI TOWARZYSKIEJ, NIERZADKO W WARSZAWSKICH KAWIARNIACH WRÓŻYŁ ZNAJOMYM I PRZYJACIOŁOM, A O SOBIE MAWIAŁ, ŻE BĘDZIE ŻYŁ KRÓTKO I UMRZE ŚMIERCIĄ NAGŁĄ. PORÓWNYWANO GO DO DON KICHOTA, BOWIEM WIDZIANO W NIM, JAK PISAŁ ANTONI GAWIŃSKI, „FANTASTYCZNEGO, LECZ PRAWEGO RYCERZA O CHEŁPLIWYM, LECZ BIAŁYM PIÓROPUSZU”. BYŁ NIECO NAIWNY I NIEZWYKLE WYCZULONY NA PUNKCIE OBRONY SWEGO HONORU. TE OSOBLIWE SKŁADNIKI PSYCHOLOGICZNE DOPROWADZIŁY DO WIELKIEJ TRAGEDII PAWLISZAKA.

Orientalne fantazje

Prezentowana w katalogu praca Wacława Pawliszaka przedstawia scenę finałową z poematu „Natan Mędrzec” autorstwa Gottholda Ephraima Lessinga opublikowanego w 1779. Dzieło malarza jest recepcją obrazu Maurycego Gottlieba, który na zamówienie wiedeńskiego wydawcy ilustrował życie Natana Mędrca i Uriela Acosty oraz księgę Ruth. To, co poruszyło tych dwóch artystów w XVIII-wiecznym tekście, to zarówno możliwość adaptacji płótna na popularną w ich epoce konwencję orientalizmu, jak i wartość płynąca z poematu Lessinga będącego przez badaczy określanym jako arcydzieło literatury światowej. „Natan Mędrzec” dla autora stanowił rezultat długiego okresu dysput teologicznych oraz wszechstronnych materiałów zbieranych przez lata. Utwór jest ponadto literacką reakcją Lessinga na utratę syna i śmierć żony na przełomie 1777 i 1778, czego ilustracją literacką mają być opisane w poemacie losy Natana i biblijnego Hioba. Akcja dramatu rozgrywa się w Jerozolimie podczas trzeciej wyprawy krzyżowej. Natan, znany i powszechnie ceniony za swą mądrość Żyd, wraca z podróży handlowej i dowiaduje się, że jego przybrana córka Recha została uratowana z pożaru przez młodego templariusza, a ten mógł dokonać bohaterskiego czynu tylko dlatego, że życie i wolność darował mu muzułmański władca Saladyn. Natan odnajduje wybawcę

córki i mimo niechęci templariusza przekonuje go, by ten złożył wizytę w jego domu i przyjął podziękowania Rechy. Między młodymi zaczyna się rodzic uczucie.

Templariusz zabiegający o względy Rechy dowiaduje się, że prawdziwymi rodzicami dziewczyny byli chrześcijanie, po których śmierci Natan adoptował osierocone dziecko. W finale dramatu okazuje się, że Recha i templariusz są rodzeństwem, potomstwem brata Saladyna, Assada. Natan zostaje ostatecznie uznany za prawowitego ojca adopcyjnego. Tym samym następuje symboliczne złączenie i pojednanie trzech religii w obrębie jednej i tej samej rodziny. To właśnie ten finałowy fragment poematu wybrał na swój obraz najpierw Gottlieb, a następnie Wacław Pawliszak. Prawdopodobnie dzieło tego drugiego powstało w czasie studiów u Jana Matejki, choć pewniejszym miejscem namalowania obrazu było Monachium, w którym mógł oglądać obrazy Gottlieba w wydawnictwie Friedricha Bruckmanna, na którego zlecenie były malowane. Pawliszak nigdy nie poznał osobiście Gottlieba, ale twórczość tego artysty widział. Fascynował się nią, podobnie jak w pracowni Brandta, aspektem orientalnym. Orientalizm w polskim malarstwie posiadał wiele oblicz – od onirycznego i romantycznego, po erotyczny, batalistyczny i poniekąd baśniowy.

Silna pozycja polskiego malarstwa orientalistycznego uprawianego wiernie przez wielu artystów akademickich jawi się jako sytuacja nieco paradoksalna, bowiem malowano i idealizowano motywy z krajów kolonialnych, podczas gdy Polska, pozbawiona ambicji kolonialnych, sama próbowała wywalczyć niepodległość państwową. Jednakże stosunek polskiej mentalności i polskich artystów do Wschodu uwarunkowany był przede wszystkim historycznie, gdy jeszcze w czasach nowożytnych Rzeczpospolita magnacka utrzymywała żywe kontakty z tamtymi regionami. To bliskie sąsiedztwo pozostawiło wiele śladów w polskiej kulturze i sztuce, głównie w rzemiośle artystycznym zdominowanym od czasów sarmackich przez wpływy wschodnie. W epoce romantyzmu Wschód był utożsamiany w dużej mierze z dawnymi kresami Rzeczypospolitej, które były terenem ścierania się kultury wschodniej z europejską, a ich historia i współczesne dzieje dostarczały wielu wolnościowych alegorii. Polskę i Europę orient zafascynował m.in. w momencie podboju Egiptu przez Napoleona w 1798. Poczynione w tym okresie badania archeologiczne, złożone w 23-tomową publikację „Description de l'Égypte” zawierającą tysiące rycin dokumentujących wiedzę o zabytkach Egiptu, stały się dla pierwszych francuskich orientalistów, m.in. Jean'a-Léon'a Gérôme'a a podstawą do kreowania nowej rzeczywistości etnograficznej na swoich płótnach. Innym wydarzeniem politycznym, które skupiło uwagę Europejczyków na Wschodzie, była walka Greków o niepodległość w latach 20. XIX wieku. Zainteresowanie Wschodem w Europie wywołały również wydarzenia w północno-zachodniej Afryce wiążące się z kolonizacją Maghrebu przez Francuzów.

Następstwem intrygujących wydarzeń na Wschodzie oraz możliwości różnej maści, jakie dawały te tereny, podróże w tamte strony arystokracji, dyplomatów, a przede wszystkim artystów wykształcił nowy typ kosmopolitycznego Europejczyka – orientalisty.

Maurycy Gottlieb, Recha wita swojego ojca, 1867–1877,
Muzeum Narodowe w Warszawie

Swoje dzieło Pawliszak zakomponował w szaro-białej kolorystyce, która nasuwa skojarzenia z grafiką ilustracyjną, którą parał się za swojego życia. Ów „graficzny” charakter obrazu nawiązywał w sposób świadomy do pierwowzoru Gottlieba, który stworzył cykl ilustracji do poematu Lessinga w tej niełatwej monochromatycznej technice z uwagi na wymóg zleceńodawcy – tak malowane obrazy lepiej nadawały się do reprodukcji fotograficznej. Pawliszak nie tylko recepcją tematu złożył hołd Gottliebowi: w lewej części kompozycji umieścił ukryty wizerunek Maurycego, nawiązujący do jego słynnego „Autoportretu w stroju beduińskim”.

8

A. WILKOW

XIX/XX w.

Sanna

olej/plótno, 52 x 78 cm
sygnowany p.d.: 'A. WILKOW'

estymacja:

6 500 - 8 000 PLN

1 500 - 1 900 EUR

9

J. KONARSKI

XIX/XX w.

Sanna

olej/plótno 50 x 65 cm
sygnowany p.d.: 'J. Konarski'

estymacja:

35 000 - 50 000 PLN

8 000 - 11 300 EUR

10

AUTOR NIEROZPOZNANY

2. poł. XIX wieku

Scena historyczna z okresu wojny polsko-szwedzkiej 1600-1611

olej/plótno (dublowane), 62,7 x 77 cm

na odwrociu na krośnie malarskim papierowa nalepka z opisem obrazu: 'Eliasz Walery Radzikowski | „Zdobycie Wolmaru na Szwedach | przez Jakóba Potockiego” | ok. 1870 r. mal.'

estymacja:

25 000 - 35 000 PLN

5 700 - 8 000 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

11

WALERY ELIASZ RADZIKOWSKI

1841-1905

Scena z Powstania Styczniowego

olej/plótno, 44 x 52 cm

sygnowany u dołu: 'Walery Eljasz'

opisany na odwrociu nieczytelnie

estymacja:

18 000 - 24 000 PLN

4 100 - 5 500 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

12

AUTOR NIEROZPOZNANY

2. poł. XIX wieku

Pejzaż zimowy, 1875

olej/plótno, 53 x 65,5 cm

sygnowany i datowany monogramem p.d.: 'GO | 1875'

estymacja:

4 500 - 6 000 PLN

1 100 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

dom aukcyjny Polswiss Art, Warszawa, maj 2013

kolekcja prywatna, Polska

13

EDWARD DRDACKI

czynny we Lwowie ok.1847-1885

Pejzaż z domem i groblą, 1866

olej/blaszka, 35 x 46 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Edw. Drdacki | 1866'

estymacja:

5 000 - 6 000 PLN

1 200 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

TADEUSZ RYBKOWSKI

1848-1926

O zmierzchu przed zajazdem, 1875

olej/płótno, 31,5 x 47 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'T Rybkowski | 1875'

Na odwrociu na płótnie i krośnie trzy okrągłe stemple: 'WIEN | FR. AN-TOINE | [...] Maler | Restaurator | HEUGASSE 56'; na górnej listwie krosna ołówkiem: 'Rybkowsky [...] 1875 311/2 x 47'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 800 - 4 100 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Agra-Art, Warszawa, grudzień 2013

kolekcja prywatna, Polska

Tadeusz Rybkowski w 1875 przyjechał do Wiednia, by studiować w tamtejszej ASP pod kierunkiem C. Würzingera, a następnie w pracowni polskiego malarza Leopolda Loefflera. Co wyjątkowe, Rybkowski znalazł się także w gronie wychowanków malarza wiedeńskiego Hansa Makarta, stając się jego ulubionym i protegowanym uczniem. W okresie akademickim Rybkowski wiódł życie typowe dla artystycznej cyganerii, jednocześnie zarabiając pieniądze wykonywaniem rysunków do ilustrowanych czasopism niemieckich i krajowych. W 1878 malarz urządził w Wiedniu własną

pracownię, poświęcając się w tym okresie przede wszystkim malarstwu rodzajowemu i historyczno-rodzajowemu. Z zamiłowaniem malował sceny z życia ludu, targi, jarmarki, wesela chłopskie, polowania, kuligi. Prezentowany w katalogu nokturn to doskonała wprawka tego, czemu artysta poświęcił się w wiedeńskiej pracowni, gdyż praca należy do wczesnych w dorobku artysty; powstała na pierwszym roku studiów, o czym świadczy sygnatura malarza.

15

EUGÈNE CARRIÈRE

1849-1906

Pejzaż symbolistyczny

olej/ płótno, 35,5 x 27 cm
sygnowany p.d.: „Eugène Carrière”
na płótnie pieczęć z numerem 5

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 800 - 4 100 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

Eugène Carrière był francuskim malarzem i grafikiem, niezwykle zasłużonym dla rodzimego środowiska artystycznego – przyczynił się m.in. do utworzenia stowarzyszenia artystycznego Société Nationale des Beaux-Arts, w 1897 roku założył prywatną szkołę artystyczną, Académie Carrière, w której kształcili się m.in. Henri Matisse i André Derain, miał wpływ na twórczość Picassa i innych swoich uczniów. Wywodził się z paryskiej École des Beaux-Arts, w której studiował pod kierunkiem Alexandre Cabanela. Około 1890 artysta wypracował własny styl, który cechowała prawie monochromatyczna kolorystyka, miękki, oparty na światłocieniu modelunek i zatarte kontury, czego reprezentacją jest prezentowany w katalogu „Pejzaż symbolistyczny I”. Dorobek Eugène’a Carrière’a to także nastrojowe sceny rodzajowe, szczególnie przedstawienia macierzyństwa, obrazy religijne i stanowiące studia psychologiczne portrety m.in. Alphonse Daudeta, Anatola France’a, Paula Verlaine’a, Auguste’a Rodina i Edmonda de Goncourta. Jego styl miał charakter eklektyczny, posiadał cechy modernistycznej nastrojowości, a w późniejszym okresie także postimpresjonizmu. Dużą kolekcję dzieł malarza posiada Musée d’Orsay w Paryżu i liczne galerie europejskie i amerykańskie.

16

AUTOR NIEROZPOZNANY

2 poł. XIX w.

Układanie włosów, około 1850

olej/łacha, 28 x 24,5 cm

sygnowany nieczytelnie i opisany p.d.: '(...) | Munchen'

estymacja:

2 600 - 3 500 PLN

600 - 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

17

LUDWIG JOHANN PASSINI

1832-1903

Włoszka z wachlarzem, 1883

olej/tektura, 27 x 17,5 cm

sygnowany i datowany l.g.: 'Ludwig Passini 1883'

estymacja:

2 800 - 3 500 PLN

700 - 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

18

HENRIK EMIL ACZÉL

1876-1946

„Wstyd wioski”, 1901

olej/plótno, 144 x 74 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Aczél Henrik. | 1901'

opisany na odwrociu: "A falu szégyene" | 1901. Aczél Henrik Emil. | Budapest | Hongrie'

estymacja:

14 000 - 20 000 PLN

3 200 - 4 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

dom aukcyjny DESA Unicum, Warszawa, styczeń 2018

kolekcja prywatna, Polska

19

HENRYK EPSTEIN

1891-1944

Pejzaż z drzewami, około 1935-1940

olej/plótno, 50 x 61 cm
sygnowany l.d.: 'H. Epstein'

estymacja:

35 000 - 45 000 PLN

8 000 - 10 200 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

WYSTAWIANY:

Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, 18 września-31 grudnia 2015 r., nr kat. 72.

LITERATURA:

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2013, nr kat. 72 (il.), s. 166 (il.).

20

HENRYK EPSTEIN

1891-1944

Kobiety na plaży, 1930

olej/tektura, 38 x 55 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'H. Epstein | 1930'

na odwrociu nalepka domu aukcyjnego Rempex oraz nalepka firmy
Renes-Artystyczna Oprawa Obrazów

estymacja:

35 000 - 50 000 PLN

8 000 - 11 300 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny REMPEX, Warszawa, wrzesień 1998

kolekcja prywatna, Polska

21 †

HENRYK HAYDEN

1883-1970

Pejzaż z Dordogne, lata 30. XX wieku

olej/sklejka, 33 x 46 cm
sygnowany l.d.: 'Hayden'

estymacja:

28 000 - 35 000 PLN

6 400 - 8 000 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Boisgirard, Paryż, czerwiec 2007

dom aukcyjny DESA Unicum, Warszawa, lipiec 2016

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Henri Hayden 1883-1970, Biblioteka Polska, Paryż, 12 czerwca - 12 lipca 2013

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna,

20 września – 31 grudnia 2013

LITERATURA:

Christophe Zagrodzki, Henri Hayden 1883-1970, Biblioteka Polska w Paryżu 2013, il. 42, s. 80.

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, tekst Artur Winiarski, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2013, nr kat. 80, s. 150 (il.)

Pejzaże Henryka Haydena z lat 20. i 30. XX stulecia balansują między dekoracyjnym syntetyzmem, a „lekkim” malarstwem Auguste’a Renoira i jego francuskich kontynuatorów. Z obydwoma kierunkami Hayden zetknął się w Paryżu jeszcze przed wybuchem I wojny światowej. „Do artystów, na których studia w Paryżu wywarły rozstrzygający wpływ, zaliczyć należy i Haydena; przeeksperymentował on różne ‘izmy’ formy i techniki, by wrócić w końcu – i zupełnie słusznie – do swojego osobistego poglądu na plastyczny sens Natury. Eklektyk tematowy, staje się on wierny pięknu życia realnego, które odtwarza z nieprzeciętną znajomością rzemiosła malarskiego” (Zygmunt Klingsland, Malarze polscy w Paryżu, „Sztuki Piękne” 1933, t. IX, s. 307). Na obecności syntetyzmu w jego kompozy-

cjach zaważył jednak nie tylko Paryż i panujące tam artystyczne mody, lecz także wyjazdy do Bretanii i kontakt z działającą tam barwną kolonią artystyczną. W latach 20. artysta porzucił definitywnie kubizm i zwrócił się ku klasycznej formule przedstawieniowej. Plamy zaczął kłaść miękko, operował subtelnymi i szybkimi pociągnięciami pędzla oraz laserunkami. Wydobywał walorowe subtelności. W tym okresie zdecydowanie w twórczości Haydena dominowały motywy pejzażowe, które artysta czerpał głównie z południa Francji. To, co symptomatyczne w dziełach z tego okresu to coraz częściej zanikająca ilość sztafażu – Hayden podświadomie zaczął dążyć do kontemplacyjnego nastroju dzieła, który osiągnie za dwie dekady.

22 †

HENRYK HAYDEN

1883-1970

Widok na Beauval, 1968

gwasz, olej/tektura, 46 x 63 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Hayden | 68'

na odwrociu nalepka papierowa l.g.: 'Paysage orange 1968 50 x 65';

nalepka l.d.: 'Salon Pem(...) a l'(...) 1980 | Hommage a Hayden 40'

estymacja:

22 000 - 30 000 PLN

5 000 - 6 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

WYSTAWIANY:

Henri Hayden, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, 20-31 grudnia 2013 r., nr kat. 145.

LITERATURA:

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2013, nr kat. 145 (il.), s. 209 (il.)

Działalność niektórych artystów czasami skupia się i intensyfikuje w krótkim okresie, z którym potem najczęściej są kojarzeni. Inaczej rzecz się ma w przypadku Henryka Haydena. Jego aktywność rozciąga się na kilka dekad i nie słabnie wraz z upływem czasu. Niewątpliwie za fazę „heroiczną” jego twórczości uważa się czasy kubistyczne. Osobny i niezwykle interesujący okres stanowią jednak lata 50. i 60. XX wieku. To właśnie wtedy malarz wypracował osobną formułę pejzażu, którą trudno pomylić z czymkolwiek innym. Powstałe podówczas krajobrazy charakteryzują się oscylowaniem między przedstawianiem a abstrakcją oraz pięknymi kolorami. Barwne plamy są zarówno zagonami pól, jak i elementami prawie abstrakcyjnej kompozycji. O etapie, z którego pochodzi prezentowana kompozycja, tak pisał Christophe Zagrodzki: „(...) w tym czasie uwaga Haydena kieruje się coraz bardziej w stronę centrum

Francji, a dokładnie – w stronę krainy położonej nad Marną, ok. 60 kilometrów na wschód od Paryża. Wybór tej okolicy związany jest z wcześniejszą obecnością tam przyjaciela z czasów okupacji Samuela Becketta, który znajduje w niej schronienie przed zgiełkiem metropolii. Haydenowie spędzają tu okresy letnie między 1951 i 1961 rokiem kolejno w Mareuil-sur-Ourcq, Ussy-sur-Marne, Fay-le-Bac i Changis-sur-Marne, miejscowościach, których nazwy odnajdujemy w tytułach jego krajobrazów tej epoki. To tu krystalizuje się definitywnie malarstwo Haydena zafascynowanego spokojną urodą owych krajobrazów, które w siedemdziesiątym roku życia zaskakuje świeżością spojrzenia, delikatnością kreski i mistrzowskim operowaniem kolorem” (Christophe Zagrodzki, Henri Hayden 1883-1970, katalog wystawy, Biblioteka Polska w Paryżu, Paryż – Przemysł 2013, s. 45).

23 †

HENRYK HAYDEN

1883-1970

Martwa natura z ciastkami, 1954

olej/sklejka, 38 x 46 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Hayden | 54'

na odwrociu papierowe nalepki kolekcji Darinota, muzeum Thomas-Henry w Cherbourg we Francji

estymacja:

25 000 - 35 000 PLN

5 700 - 8 000 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja L. Darinot, Francja

dom aukcyjny Catherine Charbonneaux, Paryż, grudzień 2006

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Muzeum Thomas-Henry, Cherbourg, Francja, 1997

LITERATURA:

Henri Hayden. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, Villa la Fleur,

Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2013, nr kat. 100 (il.), s. 170 (il.).

Wielu krytyków za najciekawszy i najbardziej zaskakujący etap twórczości Henryka Haydena uważa okres przypadający na lata 50. i 60. „Martwa natura z ciastkami” jest bez wątpienia jednym z reprezentatywnych przykładów sformowanego wtedy przez artystę języka plastycznego. Hayden, pozostający do lat 50. w polu sztuki figuratywnej i postkubistycznej, jako człowiek 70-letni zaczął tworzyć kompozycje niepokojąco różne od swoich wcześniejszych obrazów. Na swoich późnych płótnach – tak jak w „Martwej naturze” – traktował przedmioty sumarycznie; formy i bryły oddawał w swobodny sposób, nie siląc się na akademickie wykończenie i mode-

lunek walorowy. Dukt pędzla stał się miękki, barwy – bardziej świetliste. Oszczędny w środkach wyrazu artysta komponował jakby w oderwaniu od przedmiotu, skupiając się na atmosferze. Płaskość zielonego tła i rozmycie konturów sugerują, że Hayden układa swój obraz przede wszystkim z kolorów. Istotniejsze są dla niego raczej wartości malarskie niż „poprawność” widzenia. Charakterystyczny jest również minimalizm przedstawienia. Nie dziwi dlatego, że sformułowane przez Haydena artystyczne credo brzmiało: „Malarstwo nie jest dodawaniem, jest odejmowaniem”.

24 †

ARTUR KOLNIK

1890-1971

Martwa natura z bananami

olej/płyta pilśniowa, 33 x 41 cm
sygnowany p.d.: 'Kolnik'

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

1 000 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

25 †

OSSIP LUBITCH

1896-1990

Martwa natura z koszem owoców i butelką, 1927

olej/płótno, 54 x 65 cm
sygnowany p.d.: 'Lubitch'
opisany na odwrociu: '18 | 15F | 1927'

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 1 000 EUR

26 †

CONSTANTIN TERECHKOVITCH

1902-1978

Martwa natura z owocami, warzywami i syfonem do wody

olej/plótno, 100 x 82 cm

sygnowany p.d.: 'C.Terechkovitch'

na odwrociu na górnej listwie oprawy naklejka londyńskiego domu aukcyjnego Sotheby's

estymacja:

30 000 - 40 000 PLN

6 800 - 9 100 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Sotheby's, Londyn, lipiec 2007

kolekcja prywatna, Polska

27 †

PINCHUS KRÉMEGNE

1890-1981

Martwa natura w z bukietem kwiatów w wazonie i owocami

olej/plótno, 49 x 57 cm
sygnowany p.d.: 'Krémegne'

estymacja:

20 000 - 30 000 PLN

4 600 - 6 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

28 †

PINCHUS KRÉMEGNE

1890-1981

Krajobraz z okolic Ceret, około 1950

olej/plótno, 46 x 65 cm

sygnowany p.d.: 'Kremegne'

na odwrociu okrągła nalepka 'Expertise Marc Ottavi'

estymacja:

20 000 - 30 000 PLN

4 600 - 6 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

29 †

JAKUB ZUCKER

1900-1981

Kwiaty wazonie

olej/tektura, 25 x 34 cm
sygnowany p.g.: 'J. Zucker'

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 400 - 1 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

LITERATURA:

Jakub Zucker, tekst Joanna Tarnawska, Warszawa 2011, s. 69 (il.)

30 †

JAKUB ZUCKER

1900-1981

Portret syna artysty

olej/plótno, 62 x 52 cm
sygnowany p.d.: 'J. Zucker'

estymacja:

15 000 - 20 000 PLN

3 400 - 4 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

LITERATURA:

Jakub Zucker, tekst Joanna Tarnawska, Warszawa 2011, s. 32 (il.)

31 †

STANISŁAW ELESZKIEWICZ

1900-1963

Mężczyzna w pomarańczowym fraku

olej, tempera/tektura, 21,5 x 18,5 cm

sygnowany p.d.: 'S. E.'

na odwrociu nalepka z wystawy w Lipert Gallery w Nowym Jorku z tytułem pracy i numerem pracy '10'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 200 - 1 600 EUR

POCHODZENIE:

zakup bezpośrednio od artysty

kolekcja prywatna, Nowy Jork

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Stanisław Eleszkiewicz 1900-1963. Paintings and Drawings, Lipert Gallery,

Nowy Jork, 10 maja - 14 czerwca 1986

LITERATURA:

Stanisław Eleszkiewicz, kat. wyst., Lipert Gallery, Nowy Jork 1986, poz. A/10

32 †

STANISŁAW ELESZKIEWICZ

1900-1963

Pejzaż z dwoma mężczyznami i koniem

olej, tusz/papier naklejony na tekturę, 20 x 26,5 cm

sygnowany wewnątrz kompozycji: 'S.E.'

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa: 'EXHIBITION | STANISŁAW ELESZKIEWICZ

| 1900 - 1963 | Lipert Gallery | 147 Milton Street | Greenpoint Brooklyn,

NY 11222 | May 10 - June 14, 1986' oraz napis ołówkiem: '56'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 200 - 1 600 EUR

POCHODZENIE:

zakup bezpośrednio od artysty

kolekcja prywatna, Nowy Jork

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Stanisław Eleszkiewicz 1900-1963. Paintings and Drawings, Lipert Gallery, Nowy Jork,

10 maja - 14 czerwca 1986

LITERATURA:

Stanisław Eleszkiewicz, kat. wyst., Lipert Gallery, Nowy Jork 1986, poz. A/56

33 †

ZYGMUNT SCHRETER

1886-1977

„Kwiaty”, 1954

olej/płyta pilśniowa, 34 x 30 cm

sygnowany p.d.: 'Schreter'

opisany na odwrociu: 'Fleurs 1954 | Schreter'

estymacja:

3 500 - 5 000 PLN

800 - 1 200 EUR

34 †

ZYGMUNT SCHRETER

1886-1977

Prowansalska winnica

olej/plótno, 50 x 65 cm
sygnowany l.d.: 'Schreter'

estymacja:

9 000 - 12 000 PLN

2 100 - 2 800 EUR

35 †

MICHEL ADLEN

1898-1980

Krajobraz z łodzią

olej/plótno, 51 x 66 cm

sygnowany p.d.: 'adlen'

opisany na odwrociu: 'adlen'

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 400 - 1 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

36 †

ISAAC DOBRINSKY

1891-1973

Port w Menton, 1955

olej/papier naklejony na płótno, 52 x 81 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'DOBRINSKY | 55'

na odwrociu na krośnię malarskim papierowa nalepka z opisem pracy:

'Collection | Dobrinsky | village au bord de | la mer'

estymacja:

9 000 - 12 000 PLN

2 100 - 2 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja Pierre'a i Denise Lévy, Troyes, Francja

dom aukcyjny Pomez-Boisseau, Troyes, Francja, luty 2007

kolekcja prywatna, Polska

37 †

ELIZABETH RONGET

1893-1962

Kubistyczny akt kobiecy

olej/plótno 76 x 64 cm
sygnowany l.g.: 'RONGET'

estymacja:

10 000 - 15 000 PLN

2 300 - 3 400 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Boisgirard et Associés, Paryż, grudzień 2009

dom aukcyjny DESA Unicum, Warszawa, czerwiec 2010

kolekcja prywatna, Polska

38 †

ISAAC ANTCHER

1899-1992

W malarskiej pracowni, 1932

olej/plótno, 73 x 54,5 cm
sygnowany l.d.: 'Antcher'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 800 - 4 100 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Boisgirard, Paryż, listopad 2005
kolekcja prywatna, Warszawa

39 †

SZYMON MONDZAIN

1890-1979

Góry w Szwajcarii, 1937

olej/tektura, 27 x 35 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Mondzain 1937'

opisany na odwrociu ołówkiem: 'Mondzain | No 4 |

Montagnes en Suisse | No 4 | (35 : 27)'

estymacja:

15 000 - 20 000 PLN

3 400 - 4 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Simon Mondzain. Mistrzowie Ecole de Paris, 21 września - 31 grudnia 2012,

Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna

Simon Mondzain. Mistrzowie Ecole de Paris, Muzeum Ziemi Chełmskiej,

14 stycznia - 30 kwietnia 2013, Chełm

LITERATURA:

Ewa Bobrowska, Simon Mondzain. Mistrzowie Ecole de Paris, kat. wyst.,

Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2012, poz. 79, s. 140.

Szymon Mondzain był jednym z najważniejszych przedstawicieli École de Paris. „Studia artystyczne odbył w latach 1906-1908 w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Kazimierza Stabrowskiego” – kreśliła jego sylwetkę Irena Kossowska. W okresie tym był związany z socjalistycznym studenckim ruchem rewolucyjnym. Dzięki finansowemu wsparciu gminy żydowskiej kontynuował naukę w latach 1909-1912 w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach Teodora Axentowicza i Józefa Pankiewicza. Wraz z Mojżeszem Kislingiem należał do grona tych studentów o żydowskim rodowodzie, którzy odrzucili propagowaną przez Samuela Hirszenberga, Ephraima Mojżesza Liliena i Wilhelma Wachtela syjonistyczną ideologię oraz zaniechali kwestie żydowskiej ikonografii i autonomii kultury jidysz, poddając się przemożnemu wpływowi Pankiewicza zafascynowanego bez reszty francuskim postimpresjonizmem i kolekcją dawnych mistrzów w Luwrze; podobnie jak Kisling, Mondzain opowiedział się za kulturą asymilacją. Czynniki niezależności kulturowej i religijnej oraz studia na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, a następnie pobyt w kosmopolitycznym Paryżu w znaczący sposób wpłynęły na artystyczne uformowanie Mondzaina,

który rozwinął w sobie wrażliwość na nowoczesne tendencje francuskie tak promowane przez Józefa Pankiewicza. Oprócz malarstwa przesiąkniętego symbolizmem Mondzain podejmował także tematy „powszednie”, wśród których w jego twórczości był pejzaż. Artysta nie ograniczał się jednak tylko do widoków miejskich Paryża, w którym mieszkał, ale wiele podróżował po Europie w poszukiwaniu inspiracji. Prezentowany w katalogu krajobraz szwajcarski jest tego ilustracją. Widok ten jest dalece realistyczny, utrzymany nieco w estetyce dawnych mistrzów. To, co symptomatyczne w tym dziele, to przede wszystkim jasność palety, wyciszona pastelowa gama kolorystyczna bliska Cézanne'owi, którym Mondzain się fascynował. „Góry w Szwajcarii” to przede wszystkim próba rozwiązania kwestii harmonii zieleni i perspektywy. Jak zauważa Ewa Bobrowska, autorka katalogu twórczości artysty, jego zainteresowanie naturą, odcieniami roślinności miała być reakcją obronną na przeżycia okresu wojny i surowych warunków okopów, w których Mondzain spędził kilka lat. Malarz w swoim dziele „spojrzał” na krajobraz z dalekiej perspektywy, w którą wprowadza odbiorcę pryzmat pierwszego planu – to rodzaj patrzenia na rzeczywistość z „efektem teleobiektywu”.

40 †

LUDWIK KLIMEK

1912-1992

Pejzaż jesienny

olej/plótno, 50 x 65 cm

sygnowany l.d.: 'Klimek'

na odwrociu opisany na prawej listwie krosna: 'CHERES'

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

1 000 - 1 400 EUR

41

ZOFIA SCHOMBERG-SZYMBERSKA

1884-1943

Krajobraz fantastyczny, 1930

olej/plótno, 65 x 80 cm

sygnowany monogramem l.d.: 'ZS'

na odwrociu nalepka z francuskim opisem obrazu oraz naklejka z opisem obrazu l.d.: 'Sophie Schomberg | Szymberska | „Composition” | 6 quai arloing | Paris IX'

estymacja:

5 500 - 7 000 PLN

1 300 - 1 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

42 †

MARIAN STROŃSKI

1892-1977

Bukiet polnych kwiatów

olej/plótno, 83 x 67 cm
sygnowany p.d.: 'MStroński'

estymacja:

4 500 - 6 000 PLN

1 100 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

43 †

BORIS TASLITZKY

1911-2005

Kompozycja wielokwiatowa, 1948

olej/plótno, 97 x 138 cm
sygnowany i datowany l.d.: '48 | Boris Taslitzky'

estymacja:

8 000 - 10 000 PLN

1 900 - 2 300 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny REMPEX, Warszawa, luty 2007
kolekcja prywatna, Polska

44

MARIAN KULESZA

1878-1943

Martwa natura z bukietem kwiatów, 1934

olej/plótno, 73 x 68 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'M. Kulesza. 34'

estymacja:

10 000 - 15 000 PLN

2 300 - 3 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

45 ↑

MARIAN MRÓZ

Portret kobiety na tle wybrzeża, 1935

olej/sklejka, 41,5 x 38 cm
sygnowany monogramem i datowany l.d.: 'M.Mróz | 1935.'
na odwrociu napis ołówkiem nieczytelny

estymacja:
3 000 - 4 000 PLN
700 - 1 000 EUR

46

FELIKS PĘCZARSKI, PRZYPISYWANY
1804-1862

Portret mężczyzny

olej/plótno, 60,5 x 50,5 cm

estymacja:
4 500 - 6 000 PLN
1 100 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:
kolekcja prywatna, Polska

47

LEON KOWALSKI

1870-1937

„Kwiaciarka”, przed/lub 1926

olej/sklejka, 33 x 47,7 cm

sygnowany p.d.: 'L.Kowalski'

opisany na odwrociu p.d.: 'L. Kowalski | „Kwiaciarka”

na odwrociu u dołu nalepka aukcji Domu Artystów w Krakowie:

'Aukcje Artystyczne Związku Polskich Artystów Plastyków | w Krakowie,
plac Św. Ducha 1 (>>Dom Artystów<<) | L. 253, data przyjęcia 28/II 1926|
Kowalski „Kwiaciarka” | autor'

estymacja:

4 500 - 6 000 PLN

1 100 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Aukcja Artystyczna Związku Polskich Artystów Plastyków, Kraków, 1926, nr 253

48

MANUEL ORTIZ DE ZARATE

1887-1946

Martwa natura z kwiatami w wazonie i jabłkiem

olej/plótno, 55 x 47 cm

sygnowany i opisany p.d.: 'Ortiz (...)'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 200 - 1 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

49

STANISŁAW KORZENIEWSKI

1873-1942

Kwiaty na tle żółtej draperii

olej/plótno 59 x 51 cm

sygnowany p.d.: 'KORZENIEWSKI'

estymacja:

4 500 - 6 000 PLN

1 100 - 1 400 EUR

50 †

WIEŃCZYŚŁAW D'ERCEVILLE

1888-1966

„Kwiaty” („Fleurs”), około 1933

olej/plótno, 65 x 46,5 cm

sygnowany p.d.: 'd'Erceville'

sygnowany na krośnie malarskim: 'd'Erceville' oraz opisany na blejtramie:
'16bis rue St. Jacques. Paris' i 'N:13. „Fleurs”'

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

1 000 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

LITERATURA:

„Sztuki Piękne” 1933, r. 9, s. 22 (il.)

51

STANISŁAW STRASZKIEWICZ

1870-1925

Letni pejzaż

olej/plótno naklejone na deskę, 30 x 40 cm

sygnowany l.d.: 'STANISŁAW STRASZKIEWICZ'

na odwrociu papierowa nalepka składu materiałów malarskich Wł. Czechowskiego,
dawniej J. Piotrowskiej w Sosnowcu

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 200 - 1 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

Stanisław Straszkievicz był wychowankiem krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie od 1901 roku przez dwa lata uczył się rysunku w klasie Józefa Unierzyckiego, a następnie przez rok kontynuował naukę u Józefa Mehoffera; był też uczniem Jana Stanisławskiego. Przez kilka kolejnych lat regularnie wystawiał prace w TZSP, gdzie pokazał w sumie kilkadziesiąt obrazów. Od 1922 roku należał do założonej wówczas grupy „Pro Arte”. Straszkievicz w początkowym okresie twórczości był pod wyraźnym wpływem Jana Stanisławskiego, potem zainteresował się malarstwem Józefa Chełmońskiego i przejął wiele z jego osiągnięć późnego okresu. Z czasem wykształcił własny styl, w którym dominowały nostalgiczne zamglone pejzaże, utrzymane w subtelnej szarej kolorystyce.

52 †

WIKTOR KORECKI

1890-1980

Pejzaż zimowy z chatami

olej/plótno, 50 x 60,5 cm

sygnowany p.d.: 'WIKTOR KORECKI'

estymacja:

4 800 - 7000 PLN

1 100 - 1 600 EUR

53 †

KONSTANTY MACKIEWICZ

1894-1985

Pejzaż leśny z rzeką

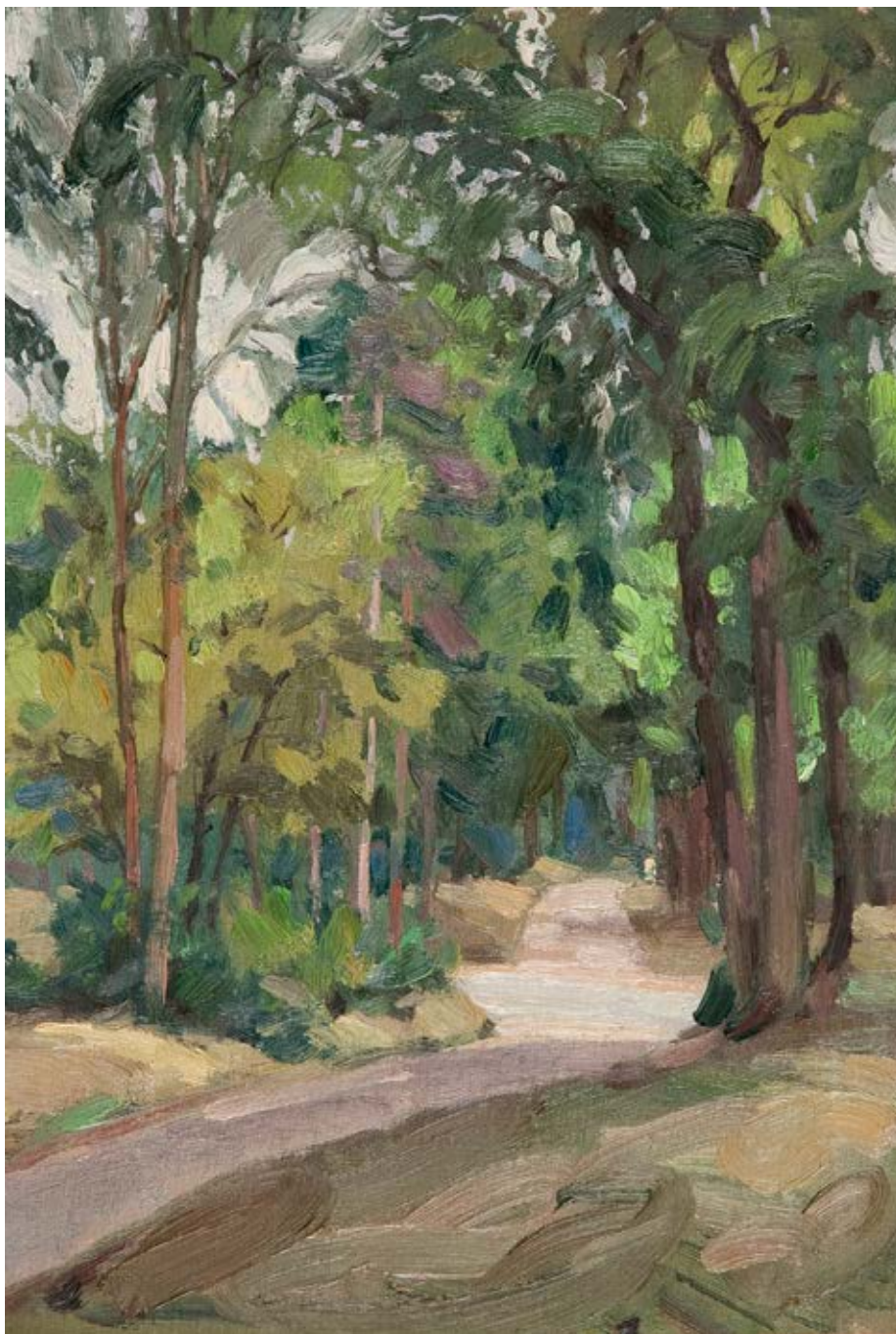
olej/plótno, 53 x 73 cm

sygnowany l.d.: 'K.MACKIEWICZ'

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 400 - 1 900 EUR

54 †

BAZYLI POUSTOCHKINE

1893-1973

Leśna droga

olej/plótno naklejone na tekturę, 23 x 15,5 cm

na odwrociu opis: 'Je certifie que ce tableau etait peint par le locataire de mon père Monsieur Basile Poustochkine 65 rue Ed. Nortien 92200 Neuilly Maryla STRZALKO.'

estymacja:

2 200 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

55 †

BAZYLI POUSTOCHKINE

1893-1973

Krajobraz wiejski z drogą

olej/plótno naklejone na tekturę, 11 x 19 cm

sygnowany l.d.: 'B.Poustochkine'

na odwrociu opis: 'Bois de Boulogne.'

estymacja:

2 200 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

56 †

AUTOR NIEROZPOZNANY

w typie Jean-Baptiste-Camille'a Corota
2 poł. XIX w.

Letni pejzaż z rzeką

olej/ płótno, 37 x 52 cm

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

1 000 - 1 400 EUR

57

LUDWIK DILL

1848-1940

Drzewa na rozlewisku

olej/karton, 72 x 92 cm
sygnowany p.d.: 'L.DILL'

estymacja:

8 000 - 10 000 PLN

1 900 - 2 300 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Neumeister Münchener Kunstauktionshaus, Monachium, wrzesień 2006

dom aukcyjny DESA Unicum, Warszawa, listopad 2006

kolekcja prywatna, Polska

58 †

FRYDERYK PAUTSCH

1877-1950

Portret Margit Tillowej, 1929

olej/plótno, 129 x 100 cm

sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'FPautsch | 929 | Kraków'

na odwrociu na krośnie malarskim nalepka inwentarzowa z wypisaną na maszynie

informacją o obrazie: 'Pautsch Fryderyk | Portret Margit Tillowej | N. D. 3075';

imię i nazwisko sportretowanej powtórzone na krośnie malarskim ołówkiem;

na płótnie nalepka wywozowa (?) wydana przez krakowski urząd

estymacja:

14 000 - 20 000 PLN

3 200 - 4 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

dom aukcyjny REMPEX, Warszawa, listopad 2018

kolekcja prywatna, Warszawa

Fryderyk Pautsch był młodopolskim malarzem, który dał się poznać publiczności przede wszystkim jako artysta rodzajowy nurtu folklorystyczno-ekspresjonistycznego oraz portrecista. Początkowo Pautsch studiował prawo we Lwowie i Krakowie, od 1900 roku równolegle podjął studia artystyczne na Akademii Sztuk Pięknych. Kształcił się pod kierunkiem Józefa Unierzyskiego i Leona Wyczółkowskiego. Na przełomie 1905/1906 roku doskonalił swój warsztat malarski w paryskiej Académie Julian. Dla ukształtowania profilu jego twórczości istotny był pobyt w 1904 roku wraz z Władysławem Jarockim i Kazimierzem Sichulskim na Pokuciu, gdzie utrzymywał w swych obrazach obyczaje, rytuały i wizerunki Hucułów; motywy te stały się dominujące w jego wczesnej twórczości, przepełnionej ikonografią kulturowej tradycji Huculszczyzny i Podhala. Po ukończeniu studiów osiadł we Lwowie. W 1908 roku wstąpił do Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka”, zaś w 1912 roku został członkiem wiedeńskiego ugrupowania „Hagenbund”. W 1919 roku zamieszkał w Poznaniu, gdzie pełnił funkcję dyrektora Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego. W latach 20. XX wieku artysta wszedł do grona członków-założycieli poznańskiego ugrupowania „Świt”, równocześnie wstępując do paryskiego Société Nationale des Beaux-Arts. W 1925 został mianowany kierownikiem katedry malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Pautsch na etapie dojrzałej twórczości poświęcał się gatunkowi portretu. W owych wizerunkach starał się np. rozbudować tło, zasób rekwizytów, które dookreślały portretowaną osobą. Jego najsłynniejszą i najbardziej prestiżową realizacją portretową było stworzenie w latach 1908-10 galerii wizerunków przedstawicieli intelektualno-artystycznej elity Lwowa, m.in. Leopolda Staffa czy Jana Kasprówicza.

59 †

KAZIMIERZ WITKIEWICZ

1880-1973

Martwa natura z figurką mnicha

olej/tektura, 72 x 52 cm

sygnowany p.d.: 'K. Witkiewicz'

estymacja:

4 500 - 6 000 PLN

1 100 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Wiedeń

60 †

IRENA WEISSOWA (ANERI)

1888-1981

Kwiaty w białym wazonie

olej/deska, 65 x 50 cm

estymacja:

8 000 - 10 000 PLN

1 900 - 2 300 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

dom aukcyjny DESA Unicum, listopad 2016

61

CARL JOHANN NIKOLAUS PIEPHO

1869-1920

Martwa natura z porcelanową figurką i rododendronem

olej/plótno, 50,5 x 63 cm

sygnowany p.d.: 'Carl Piepho'

opisany ołówkiem na krośnie malarskim: 'Porzellanfigur und Rhododendron |

Piepho' obok opis długopisem: 'Carl Piepho 1869 - 1920 |

PorzellanFigürle und Rhododendron', na prawym krośnie podano wymiary

i zamieszczono nieczytelny napis

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 400 - 1 900 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Agra-Art, Warszawa, maj 2009

kolekcja prywatna, Polska

62 †

HENRYK GOTLIB

1890-1966

Zachód słońca (Pejzaż z siedzącymi postaciami), lata 20. XX w.

olej/plótno, 56 x 66 cm
sygnowany p.d.: 'HEN GOT'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 800 - 4 100 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

LITERATURA:

szkic do kompozycji: Landscape with sitting figures, ołówek/papier,
kolekcja Sir Normana Reida

Henryk Gotlib, uznany malarz, grafik i kolorysta studia artystyczne odbył początkiem XX wieku w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem Józefa Unierzyńskiego i Wojciecha Weissa. Dalsza droga edukacji wiodła też przez Wiedeń i Monachium. Artysta obcował ze wskazanymi miastami w momencie ich wewnętrznego fermentu artystycznego, współistnienia różnych propozycji modernistycznych i formowania się tendencji awangardowych. Z pewnością skłoniło to Gotliba do szybkiego zaangażowania się – wstąpił do awangardowego ugrupowania Formiści, z którym wystawiał w latach 1920-22. W 1923 wyjechał do Paryża. Gotlib zaczął wystawiać na tamtejszych salonach, został członkiem Cercle des Artistes Polonais. Z tego okresu najpewniej pochodzi prezentowana w katalogu praca, bliska intensywnym kolorystycznie płótnom Henri Matisse'a. Jego malarstwo, wyrosłe na gruncie tendencji ekspresjonistycznych,

przedstawiało osobiście rozumianą wersję koloryzmu. Malarz deformował i wysoce syntetyzował widziane przedmioty, posługiwał się wyrazistą, dysonansową paletą barwną, czyniąc z koloru podstawowy środek wyrazu emocjonalnego. Zająwszy stanowisko przeciwne pleneryzmowi i impresjonizmowi, artysta skoncentrował się na szczególnej roli wyobraźni i metafizyki w pojmowaniu i kreowaniu nowej rzeczywistości. Zachowany w prywatnej kolekcji rysunek pozwala lepiej zrozumieć prezentowaną scenę: grupa postaci siedzi na pagórku i przygląda się pofalowanemu pejzażowi, gdy powoli zapada zmrok. Osobliwa sygnatura będąca fuzją imienia i nazwiska artysty, 'HENGOT', pojawia się jedynie we wczesnych jego dziełach, np. w cyklu litografii z 1924 (6 litographies originales par Henryk Gotlib. Préface par Tristan Rémy, Paris 1924).

63 †

ANDRZEJ PRONASZKO

1888-1961

„Muza wieńcząca”

olej/plótno, 109 x 94,5 cm

opisany na krośnie malarskim: 'MUZA WIEŃCZĄCA' oraz nalepka domu aukcyjnego Rempex

estymacja:

15 000 - 20 000 PLN

3 400 - 4 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja spadkobierców spuścizny artysty

kolekcja prywatna, Bydgoszcz

dom aukcyjny Rempex, Warszawa, marzec 2004

kolekcja prywatna, Polska

Andrzej Pronaszko znany jest przede wszystkim jako wybitny scenograf. Choć twórczość dla teatru zajmuje główne miejsce w dorobku artystycznym Pronaszki, jego prace malarskie i rysunki cieszą się dużym uznaniem kolekcjonerów. Artysta wywodził się z krakowskiej ASP, na którą wstąpił w 1909. Uczył się pod kierunkiem Leona Wyczółkowskiego i Stanisława Dębickiego. Jego głównym celem jako studenta była chęć opanowania realistycznej formy i koloru przedstawianej rzeczywistości. Do jego mistrzów należeli: Giotto, Hans Holbein, Rembrandt i Stanisław Wyspiański. Rok później, zrażony konserwatywnym sposobem nauczania w Akademii, Pronaszko opuścił uczelnię, lecz malarstwa nie porzucił. Swoją głos sprzeciwu wobec sztuki, polityki wystawowej Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych oraz dyktatury Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka” wyraził, założywszy w latach 1911-13 wraz z bratem Zbigniewem Pronaszką i Tytusem Czyżewskim organizację pierwszych Wystaw Niezależnych wzorowanych na francuskich Salons des Independants. Był to moment symboliczny, bowiem od tego zdarzenia Andrzej Pronaszko ściśle związał się z ideami sztuki formistycznej. We wczesnej fazie twórczości postawa artystyczna Pronaszki kształtowała się w sferze oddziaływania sztuki młodopolskiej; stylistyczne pokrewieństwo łączyło jego prace z symbolistycznym malarstwem Jacka Malczewskiego i Vlastimila Hofmana. W okresie formistycznym artysta pozostawał pod wpływem estetyki kubizmu, poszukując jednocześnie nowej formy wyrazu dla pierwiastków narodowych. Rok 1921 otwierał nową fazę w twórczości Pronaszki: klarownie zdefiniowanej, zwartej formie artysta nadał lekko

zgeometryzowany charakter, powracając jednocześnie do światłocieniowego modelunku i wprowadzając nastrojową, szaro-niebieską dominantę kolorystyczną. W 1926 związał się z awangardową grupą Praesens skupiającą architektów i malarzy o konstruktywistycznym rodowodzie; wspólnie z Szymonem Syrkusem wykonał w 1928 projekt Teatru Symultanicznego. Kompozycje z okresu przynależności artysty do Praesensu odzwierciedlały założenia konstruktywizmu; w układach prostych form geometrycznych zachowana była przedmiotowa aluzyjność na podobieństwo prac purystów, Amédée Ozenfanta i Charlese'a Édouard'a Jeannereta. Do syntetycznej figuratywności w ujęciach martwych natur Pronaszko powrócił w obrazach z lat 50., w których częstym motywem stały się instrumenty muzyczne wtopione w złożony układ przestrzennych segmentów określających wnętrze pracowni; artysta nadawał swym późnym pracom symboliczne tytuły. Prezentowana w katalogu „Muza wieńcząca” jest pokłosem owych doświadczeń, najpierw zbieranych od 1926, reaktywowanych w latach 50., jak również tych związanych z teatrem i sztuką projektowania scenografii. Andrzej Pronaszko zapisał się w historii nie tylko jako malarz awangardowy, ale także wybitny człowiek teatru. Jego twórczość scenograficzna związana była przede wszystkim z polskim repertuarem poetyckim. Sześciokrotnie projektował dekoracje do „Dziadów”, opracował scenografię prawie wszystkich dramatów Słowackiego; projektował dekoracje i kostiumy do dwóch Norwidowskich prapremier; dwukrotnie opracowywał „Nie-Boską komedię”. Prawie wszystkie dramaty Wyspiańskiego ukazały się na scenie w jego inscenizacji plastycznej.

64 †

SIMON SEGAL

1898-1969

Kwiaty w glinianym wazonie

olej/plótno 41 x 27 cm

sygnowany l.d.: 'S.Segal'

na odwrociu na całej powierzchni płótna sygnatura: 'S. Segal';

na ramie nalepka Delf Cadres d'art oraz Art et Technique Chartres;

na bieżymie nalepka domu aukcyjnego Oger&Blanchet

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

1 000 - 1 400 EUR

65

MANUEL ORTIZ DE ZARATE

1887-1946

Martwa natura z kwiatami wazonie i jabłkami

olej/plótno, 73 x 60 cm

sygnowany l.g.: 'Ortiz'

opisany na odwrociu: 'M Ortiz de Zarate | Paris 8 Rue dla la Grande
Chaumiere', na krośnie malarskim stempel 'ENCADREMENTS OBJETS
D'ART | L. COUSSAT | Sculpteur Doreur | 8, rue Madier-Montjau VALENCE'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 800 - 4 100 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Boisgirard, Paryż, marzec 2004

dom aukcyjny Thierry-Lannon & Associates, Brest, Francja, maj 2008

kolekcja prywatna, Polska

66 †

ZENON KONONOWICZ

1903-1971

Pejzaż letni

olej/plótno, 49 x 74 cm

sygnowany l.d.: 'Konon'

opisany nieczytelnie ołówkiem na odwrocie na dolnej listwie oprawy

estymacja:

2 200 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

67 †

ZENON KONONOWICZ

1903-1971

Kwiaty w błękitnym wazonie

olej/płótno, 61 x 46 cm

sygnowany p.d.: 'Konon'

na odwrociu dwie nalepki papierowe dot. numeru reprodukcji obrazu:

'A5/575-826 gr III | A6/575 - 413 gr III'; nalepka papierowa z numerem:

'000136/10'; nalepka papierowa: 'KANON (Zenon Kononowicz) |

16256/15'; nalepka papierowa: 'NA SOPOT | KANON (Zenon Kononowicz) |

„Rynek - Kazimierz w Zimie” | olej 46 x 61 cm'; nalepka wystawowa

z Pomorskiego Domu Sztuki

estymacja:

3 500 - 4 500 PLN

800 - 1 100 EUR

WYSTAWIANY:

Pomorski Dom Sztuki, Bydgoszcz

68 †

STANISŁAW BORYSOWSKI

1901-1988

Zachód słońca na Podhalu, 1928

olej/tektura 30,5 x 33 cm

sygnowany l.g.: 'Borysowski', sygnowany i datowany p.d.: 'Borysowski 1928'
na odwrociu zarys figuralnego studium malarskiego

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 200 EUR

69 †

JÓZEF KRZYŻAŃSKI

1898-1987

Pejzaż małopolski, 1958

olej/tektura, 62 x 80 cm

sygnowany, datowany i opisany l.d.: 'Józef Krzyżański | Ropa 1958.'

estymacja:

4 000 - 5 500 PLN

1 000 - 1 300 EUR

70 †

ZOFIA DZIURZYŃSKA-ROSIŃSKA
1901-1979

Krajobraz romantyczny z mostkiem, 1961

olej/tektura, 63 x 67,5 cm
sygnowany i datowany p.d.: 'Z.Dziurzyńska-Rosińska 1961.'

estymacja:
2 800 - 3 500 PLN
700 - 800 EUR

71 †

MARIA ZIOMEK KOWALEWSKA
1905-1975

„Pejzaż nadmorski”, około 1965

olej/plótno, 55 x 65 cm
sygnowany p.d.: 'Ziomek Kowalewska'
na odwrociu papierowa nalepka z DESY w Gdyni z opisem pracy:
'MARIA ZIOMEK KOWALEWSKA | „PEJZAŻ NADMORSKI” |
Obraz olejny na płótnie';
opisany na krośnię imieniem i nazwiskiem artystki
oraz jej sopockim adresem

estymacja:
1 700 - 2 200 PLN
400 - 500 EUR

POCHODZENIE:
salon Desa, Gdynia

72

WINCENTY WODZINOWSKI

1866-1940

Pejzaż małopolski

olej/tektura, 50 x 35 cm

sygnowany l.g.: 'W.Wodzinowski'

na odwrociu nalepka krakowskiego Salonu Dzieł Sztuki Connaissanceur

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 1 000 EUR

POCHODZENIE:

Salon Dzieł Sztuki Connaissanceur, Kraków

kolekcja prywatna, Polska

73 †

ALFRED TERLECKI

1883-1973

Widok na Morskie Oko w Tatrach, 1926

olej/sklejka, 18,5 x 23,5 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'ALFRED TERLECKI .1926.'

na odwrociu opisany: 'a. Terlecki | Morskie Oko' oraz zapis numeru niebieską kredką: '5411'

estymacja:

2 000 - 2 800 PLN

500 - 700 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

74

STANISŁAW KAMOCKI

1875-1944

„Giewont”

olej/tektura, 54 x 69,7 cm

sygnowany l.d.: 'SKamocki'

opisany na odwrociu: 'S. KAMOCKI | „GIEWONT”'

estymacja:

20 000 - 28 000 PLN

4 600 - 6 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

75 †

KONRAD WINKLER, PRZYPISYWANY

1882-1962

Widok Krakowa

olej/plótno, 40,5 x 60 cm

na odwrociu na górnej listwie krosna papierowa nalepka: 'Konrad | Winkler'

estymacja:

14 000 - 20 000 PLN

3 200 - 4 600 EUR

76 †

RAFAŁ MALCZEWSKI

1892-1965

Szymon Słupnik, 1956

olej/plótno, 94 x 74 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Rafał Malczewski 56'

na odwrociu papierowa nalepka: 'Rafał MALCZEWSKI (1892-1965) |

St. Simeone Stylites | oil | (...) x 28'

estymacja:

17 000 - 25 000 PLN

3 900 - 5 700 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Stany Zjednoczone

dom aukcyjny DESA Unicum, Warszawa, marzec 2015

kolekcja prywatna, Polska

Rafał Malczewski to artysta dalece intrygujący, na wskroś oryginalny, który stworzył swój własny, niepowtarzalny sposób odwzorowania rzeczywistości. Nie posiadał artystycznego wykształcenia akademickiego, a największą nauką dla niego była opieka jego ojca – kanonicznego dziś malarza, wizjonera modernizmu – Jacka Malczewskiego; to on od wczesnego dzieciństwa wprowadzał syna w świat swych artystycznych praktyk i przemyśleń. Jacek wielokrotnie portretował syna, a Rafał zdobywał przy nim warsztat operowania pędzlem. Czynnikiem równie mocno zaszczepiającym w Rafał Malczewskim wizję artysty była również atmosfera zamieszkiwanego młodopolskiego Krakowa, w tym bliskie kontakty za pośrednictwem ojca, rektora krakowskiej ASP, z miejscową elitą intelektualną. Na ukształtowanie przyszłego malarza wpłynął także pobyt w Wiedniu, w którym spędzone pięć lat studiów pozwoliły na poznanie europejskich kierunków w sztuce, w filozofii i literaturze. Rafał Malczewski poznał teorię psychoanalizy Freuda oraz rewolucyjny ekspresjonizm Eгона Schielego. W okresie dojrzałości Rafał Malczewski najmocniej związał się z Podhalem; w latach 1915-39 mieszkał w Zakopanem. Był zamiłowanym taternikiem, doskonałym narciarzem i ratownikiem TOPR. To właśnie kontakt z górami sprawił, iż malarskie oeuvre Malczewskiego zdominował tatrzański pejzaż. Artysta operował stylizowaną, dekoracyjną formą utrzymaną w „prymitywizującej” konwencji. Kreował nadrealne w nastroju pejzaże, posługując się jednorodnymi płaszczyznami lśniących, żywych barw i nawarstwiającymi niemalże teatralnymi kompozycjami. Był poetyckim realistą. Tendencje artystyczne, które narosły wokół sztuki Rafała Malczewskiego sprowokowały go do podjęcia radykalnej stylistyki u zmięzchu jego działalności. Artysta, opierając się na zdobytych doświadczeniach symbolistycznych w pracowni ojca, naleciałości kubizmu

i futuryzmu oraz sztuki quasi-naiwnej pod koniec życia zaczął eksperymentować formalnie i ikonograficznie. W latach 40., po emigracji artysty do Kanady i Stanów Zjednoczonych, da się wyśledzić w jego pracach stopniowe odchodzenie od wypracowanej w XX-leciu gładkiej manieri. Przykładem tej predylekcji jest prezentowane w katalogu dzieło „Szymon Słupnik” z 1956. Obraz Rafała Malczewskiego „Szymon Słupnik” jest szczególnie redakcją tematu. Malczewski w sugestywny sposób miesza na swoim obrazie klasyczną ikonografię świętego eremity z surrealistycznym ujęciem pejzażu. Szymon Słupnik, wedle wzorców sztuki Kościoła Wschodniego, siedzi na wysokim, wąskim słupie; odziany jest w chroniący go od słońca i deszczu płaszcz z kapturem. Pustelnika otacza odrealniony pejzaż. Składa się on z ciemnofioletowego nieba i rysujących się na nim złotej, ognistej chmury i bledo świecącej gwiazdy. Szymon Stylita, zwany także Szymonem Starszym i Szymonem Słupnikiem, był pierwszym i niewątpliwie najbardziej znanym z chrześcijańskich eremitów, którzy zdecydowali się żyć na platformie umieszczonej na kilkumetrowej kolumnie. Taka praktyka pustelnicza była powszechna w Kościele Wschodnim począwszy od V wieku. Szymon Stylita urodził się na pograniczu Syrii i Cylicji około 390. Po śmierci rodziców wstąpił do wspólnoty zakonnej. Po krótkim czasie zawiedziony zachowaniem współbraci wystąpił jednak ze zgromadzenia i założył swój własny erem. W pobliżu Antiochii Syryjskiej zbudował kamienny, kilkunastometrowy słup, na którym umieścił drewnianą platformę. Na niej – według podań – żył, modlił się, uzdrawiał i głosił kazania. „Szymon Słupnik” należy do kategorii dzieł wyjątkowych w spuściźnie artysty, a zarazem stanowi symboliczne domknięcie pewnego biograficznego i plastycznego etapu, gdyż w 1957 udar mózgu i częściowy paraliż zmusił artystę do zarzucenia malarstwa olejnego na rzecz akwareli.

Rafał Małczewski 56

77 †

HENRYK PLICH

1904-1986

Wnętrze chaty w Poroninie, 1933

olej/plótno, 70 x 80 cm

sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'H. Plich. 33. | PORONIN'
na odwrociu nalepka krakowskiego domu aukcyjnego DESA

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

1 000 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

dom aukcyjny DESA Kraków, czerwiec 2018

kolekcja prywatna, Polska”

78 †

JERZY KOSSAK

1886-1955

Wesele góralskie, 1937

olej/tektura, 54 x 79,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Jerzy Kossak | 1937'

estymacja:

18 000 - 26 000 PLN

4 100 - 5 900 EUR

79 †

WLASTIMIL HOFMAN

1881-1970

Kominiarz, 1958

olej/plótno, 63 x 45 cm

sygnowany i datowany l.g.: 'Wlastimil 1958 | Hofman'

estymacja:

18 000 - 26 000 PLN

4 100 - 5 900 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Polswiss Art, Warszawa, marzec 2018

80 †

WŁASTIMIL HOFMAN

1881-1970

„Niech żywi nie tracą nadziei”, 1945

olej/plótno, naklejone na płytę pilśniową 38 x 46,5 cm

sygnowany, datowany i opisany u dołu: 'Wlastimil Hofman 1945 Jaffa'

opisany autorsko na odwrociu: 'Niech żywi nie | tracą nadziei... | Jul. Słowacki';

na odwrociu papierowa nalepka: '8). Niech | żywi nie | tracą nadziei'

estymacja:

15 000 - 20 000 PLN

3 400 - 4 600 EUR

81 †

STANISŁAW ŻURAWSKI

1889-1976

Półakt z białą draperią

olej/tektura, 50,5 x 35 cm

sygnowany p.d.: 'St. Żurawski'

na odwrociu nalepka Salonu Dzieł Sztuki Connaissanceur w Krakowie

estymacja:

3 200 - 4 000 PLN

800 - 1 000 EUR

82

IGNACY PIEŃKOWSKI

1877-1948

Akt na tle orientalnych tkanin

olej/ płótno, 115,5 x 96 cm
sygnowany p.g.: 'Pieńkowski'

estymacja:

30 000 - 40 000 PLN

6 800 - 9 100 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

83

JAN RUBCZAK

1884-1942

Pejzaż podgórski, 1941

olej/plótno, 56 x 69 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Jan Rubczak | 1941'

estymacja:

22 000 - 30 000 PLN

5 000 - 6 800 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny DESA Unicum, Warszawa, marzec 2012

dom aukcyjny Okna Sztuki, Milanówek, listopad 2016

kolekcja prywatna, Polska

84

JAN RUBCZAK

1884-1942

„Blade słońce”, 1908

olej/plótno, 54 x 65 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Rubczak Jan | 908'

na odwrocie autorski napis: 'Blade słońce | Bretagne | 400 k | Lwów | Jan Rubczak |

9 Campagne Premiere | Paris'; naklejka Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie z nr '61'

estymacja:

40 000 - 60 000 PLN

9 100 - 13 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie

IWAN TRUSZ

1869-1941

Pejzaż z okolic Neapolu („Pinie na wydmach”)

olej/tektura, 67 x 97 cm

sygnowany i opisany l.d.: 'Z okolic Neapolu | I.Trusz'
 na odwrociu nalepka z potwierdzeniem autentyczności
 przez Leszka Ludwikowskiego z dn. 8 grudnia 1982 roku

estymacja:

45 000 - 60 000 PLN

10 200 - 13 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Środkowa i południowa Italia to ważne miejsca dla twórczości Iwana Trusza. Jednym z powodów, dla których są tak mocno obecne w jego oeuvre, jest przyroda tych stron niosąca dla ludzi wykształconych klasycznie (a do takich należał autor) skojarzenia ze znanymi tekstami kultury. Symboliczny ładunek prac artysty jest jedną z przyczyn jego osobowości w panoramie polskiej sztuki przełomu wieków. Gdyby analizować jego pejzaże tylko w kontekście formalnym, można by łączyć je ze szkołą Jana Stanisławskiego, który przez kilka lat uczył Trusza w krakowskiej akademii. Płótna tych dwóch malarzy różnią się jednak charakterem. Trusz operuje romantycznymi symbolami. Oprócz cmentarnych cyprysów znajdziemy w jego obrazach jaśmin, roślinę również kojarzoną ze śmiercią i obrzędami pogrzebowymi, złamane brzozy, samotne sosny, kapliczki przydrożne, wschody i zachody słońca. W tym sensie bliżej twórcy

do Böcklina, autora słynnej „Wyspy umarłych” niż do Stanisławskiego. Monografistka Trusza, Oksana Biła, zwracała uwagę na narracyjność jego pejzaży: „Wśród prac namalowanych w tym okresie jest dużo fabuł, do których często powracał. Do nich należy rozwój motywów sosny krymskiej, cyprysów czy gór skalistych – przedstawionych w szeregu dzieł od szkicu do monumentalnego dzieła. Są one świadectwem nie tyle zwykłego powrotu do ulubionego tematu, ile wyważonego rozwoju tematu kształtującego cykle. (...) Cykle te świadczyły o pewnym postępie malarza neoromantyka. Wyczuwalna staje się tendencja do odejścia od fragmentarycznych motywów, które dyktowały kameralność pejzaży; natomiast dominują uogólniające, epickie w swoim charakterze widoki natury, odtworzone delikatnymi gradacjami koloru i plastycznością kształtu” (Oksana Biła, Słoneczne akordy w pałacie Iwana Trusza, Sopot 2011, s. 17-18).

86 †

ROMAN ANTONI BREITENWALD

1911-1985

Po polowaniu

olej/plótno, 80 x 60 cm

sygnowany l.d.: 'RBreitenwald'

estymacja:

4 500 - 6 000 PLN

1 100 - 1 400 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

TADEUSZ AJDUKIEWICZ

1852-1916

Pejzaż nadwodny z bawołami i czapłą, 1914

olej/plótno, 80 x 105,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: "Tadeusz Ajdukiewicz | 1914"

estymacja:

35 000 - 50 000 PLN

8 000 - 11 300 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Bukareszt

Dzieła Tadeusza Ajdukiewicza, współcześnie nieco zapomniane, w swojej epoce cieszyły się popularnością na międzynarodowym rynku sztuki. Ajdukiewicz wywodził się z krakowskiej Szkoły Sztuk Pięknych, gdzie od 1868 kształcił się w pracowni Władysława Łuszczkiewicza, historyka sztuki i prekursora historyzmu w polskim malarstwie. Tam otrzymał stypendium, co pozwoliło mu wyjechać z Wojciechem Kossakiem do Wiednia. Następnie obaj malarze przenieśli się do Monachium – Ajdukiewicz rozwijał swoje umiejętności w pracowni Józefa Brandta, co miało niewątpliwie wpływ na profil jego dojrzałej twórczości. Po zakończeniu studiów artysta zajmował się głównie malarstwem portretowym. Tworzone na zamówienie obrazy powstawały wtedy zwykle na polskich dworach kresowych. Sytuacja ta zmieniła się diametralnie w 1877, kiedy to Ajdukiewicz wyjechał do Paryża, skąd wyruszył w podróż artystyczną na Bliski Wschód. To właśnie wtedy artysta uległ urokowi orientalnych pejzaży i całej kultury wschodniej. Echa wrażeń, których malarz doświadczył podczas tej dalekiej podróży, pobrzmiewają w dziełach o tematyce orientalnej, które przewijają się przez cały okres twórczości

Tadeusza Ajdukiewicza. W 1882 Ajdukiewicz przeniósł się do Wiednia na stałe i przejął pracownię po słynnym malarzu Hansie Makarcie. Był to okres artystycznej i finansowej prosperity. Polak cieszył się bowiem względami dworu habsburskiego i austriackich możnych. W następnych dekadach portretował arystokrację oraz realizował zamówienia rządowe m.in. w Anglii, Bułgarii, Rumunii (mianowano go nadwornym malarzem Karola I) czy Turcji. Na zlecenie rumuńskiego Ministerstwa Wojny opracował album poświęcony umundurowaniu wojsk. Od 1904 mieszkał pod Bukaresztem i pracował jako malarz rumuńskiego dworu. Z tego też okresu pochodzi prezentowany w katalogu pejzaż nadwodny z bawołami i czapłą. Dzieło oznacza się urokliwym zakomponowaniem tematu, którego pogodny nastrój został obudowany doskonałym warsztatem malarskim uwrażliwionym na światło i soczystość barw. Pejzażem tym Ajdukiewicz udowadnia, że potrafi poruszać się w wielu gatunkach malarskich, a wczucie się w harmonijność i koloryzm pejzażu pozwala na osiągnięcie finezji równej scenom orientalnym i dworskim portretom.

WOJCIECH KOSSAK

1856-1942

Ułan i dziewczyna

olej/ płótno, 80 x 77 cm

sygnowany p.d.: 'Wojciech Kossak'

estymacja:

40 000 - 60 000 PLN

9 100 - 13 600 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

LITERATURA:

porównaj: Kazimierz Olszański, Wojciech Kossak, wyd. 4, Wrocław [i in.] 1990, poz. 170 („Ranny szaser i dziewczyna”, 1907) oraz poz. 215 („Posiłek dla rannego”, 1915)

W epoce Wojciecha Kossak pisano o nim: „Obok [Wyczółkowskiego] Wojciech Kossak, zastanawiający tą swoją niepożytą siłą i werwą, która nie tylko nie osłabła, lecz jeszcze spotężniała. (...) [Obraz] tak znakomity, że wprost żyje. (...) Kto mężnie przetrwał różne chorobliwości, jakie dotykały sztukę, wszystkie mniej więcej zakończone na 'izmy', i kto wierzyć nie przestał, że Prawda jest największą podporą Piękna, temu tak znakomity portret konia sprawić powinien prawdziwe zadowolenie artystyczne. (...) Epopeja ułanów, szwoleżerów zaczynająca się z Napoleonem (...) jest specjalnością Kossaka. Czuje się tam jak w domu, najswobodniej porusza, rozumie doskonale ludzi, ich fizjonomie, charakter, wyraz” (Warszawska wystawa Towarzystwa Sztuk Pięknych, „Świat” 1911, nr 9, s. 4.). Sceny z życia polskiej kawalerii należą do licznie największej grupy dzieł Wojciecha Kossaka. Wśród nich można znaleźć bogactwo pomysłów, wariantów i redakcji. Do osobnego zbioru należą obrazy przedstawiające ułana i dziewczynę. Rodzajowość scen żołnierskiego życia może kojarzyć się z tradycją polskiego malarstwa w Monachium. Właśnie tam, a Wojciech Kossak był z tą tradycją silnie związany, ukazywano rodzajowy czy codzienny wymiar żołnierskiej egzystencji. Nie tylko więc potyczki i bitwy, lecz także statyczne i spokojne przedstawienia o charakterze rodzajowym zajmowały artystę. Gruntownie wykształcony w europejskich akademiach twórca znakomicie opanował warsztat malarski, co pozwalało mu nie tylko na swobodne posługiwanie się realistyczną konwencją obrazowania, ale także na mistrzowską reżyserię zarówno olbrzymich spektakli bitewnych, jak i nastrojowych scen rodzajowych. Kunszt malarski i tematyka prac sprawiła, iż Wojciech Kossak w swojej epoce cieszył się ogromną popularnością. Poza licznymi odznaczeniami i wystawami mógł cieszyć się kontaktami w najwyższych sferach, m.in. na dworze cesarskim w Wiedniu i Berlinie. Swoją dom, zwany Kossaków, uczynił miejscem spotkań elity kulturalnej Krakowa. Bywali tu malarze, pisarze, aktorzy muzycy, wśród których można wymienić: Henryka Sienkiewicza, Jacka Malczewskiego, Witkacego, Tadeusza Axentowicza, Juliana Tuwima, Boya, Ignacego Paderewskiego.

89 †

JERZY KOSSAK

1886-1955

Odwrót Napoleona spod Moskwy, 1936

olej/plótno, 75 x 96 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Jerzy Kossak | 1936'

na odwrociu nalepka Towarzystwa Krzewienia Sztuk Pięknych w Krakowie

estymacja:

24 000 - 38 000 PLN

5 500 - 8 600 EUR

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Krzewienia Sztuk Pięknych w Krakowie, luty-lipiec 1936 (?)

LITERATURA:

porównaj: K. Olszański, Jerzy Kossak, Wrocław-Warszawa-Kraków-Kazimierz 1992, s. 18, poz. 55 i 56 (il.)

Kampania Napoleona z 1812, na której tle rozgrywają się sceny „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza, zakończyła się porażką i stanowiła „początek końca” błyskotliwego podboju Europy przez cesarza. Mickiewicz rysował na kartach epopei wodza w sposób afirmatywny, dopiero idącego na Rosję, a Jerzy Kossak pokazuje jego odwrot i klęskę wyprawy moskiewskiej. Definitywny rozpad wojska nastąpił wskutek mroźnej aury oraz dotkliwego głodu, które dokuczały przegranym. Polacy w szeregach Napoleona należeli do najwytrwalszych, walczyli z atakującymi oddziałami kozakami oraz stanowili straż przyboczną wodza. Kossak, przedstawiając temat klęski napoleońskiej, zyskał dużą popularność. Pierwszy obraz z tej serii namalował 27-letni artysta w 1913, krótko przed wybuchem Wielkiej Wojny (miejsce przechowywania nieznane). W kolejnych dekadach powracał do wypracowanej redakcji tej historii, a dzisiaj najpopularniejszymi i często reprodukowanymi wersjami pozostają

obrazy z 1923 (Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie) oraz 1927 (Muzeum Narodowe w Warszawie). Prezentowany obraz stanowi replikę autorską wiernie powtarzającą wzór dwóch kompozycji z lat 20. Kossak zastosował w tym przypadku ciekawe rozwiązania kolorystyczne. Szaro-błękitną połąć pejzażu skrytego w zimowej zawierusze urozmaicają akcenty barwne: żółć, zieleń, błękit czy fiolet w partiach strojów cesarza i sztabu oraz różowo-pomarańczowa linia ognistego rozświetlonego nieba. Interesującym zabiegiem wydaje się przedstawienie wizyjnej figury Sfinksa majacej na horyzoncie. Zjawia ukazuje się w promieniach zachodzącego słońca, przypominając cesarzowi o niedysiejszych sukcesach kampanii egipskiej lat 1798-1801. Symboliczna aura przedstawienia opiewa mit napoleoński, lecz i za sprawą odwołania się do toposu zmiennej fortuny obraz Kossaka stanowi wymowny przypis do sytuacji politycznej kraju około 1939.

ART OUTLET

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

AUKCJA 2 LIPCA 2020, 19:00

TERESA TYSZKIEWICZ
Bez tytułu, 1985

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

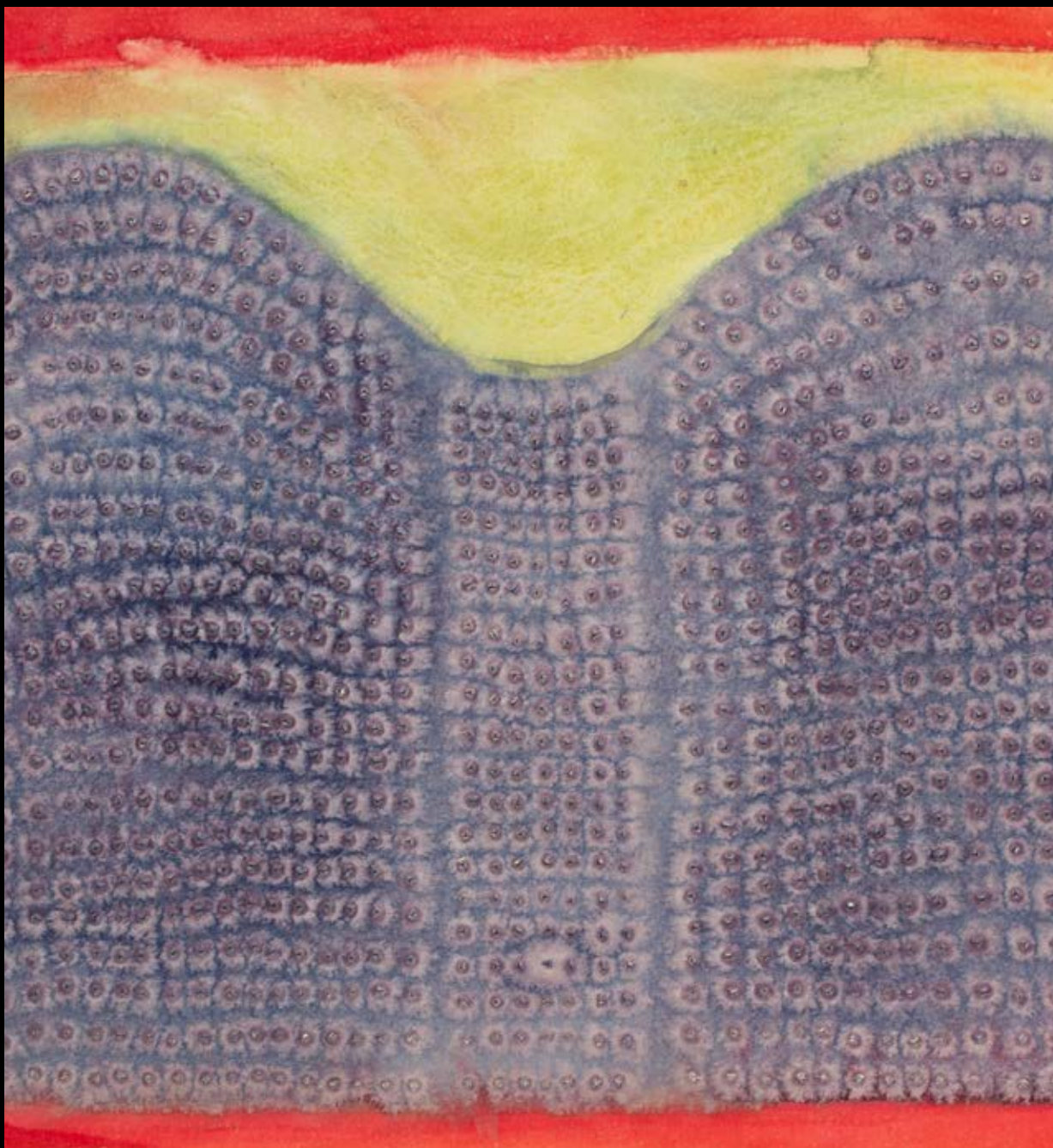
WYSTAWA OBIEKTÓW
19 czerwca – lipca 2020

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

PRACE NA PAPIERZE

AUKCJA 10 WRZEŚNIA 2020, 19:00

JÓZEF HAŁAS
„Góra podwójna”, 1965

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

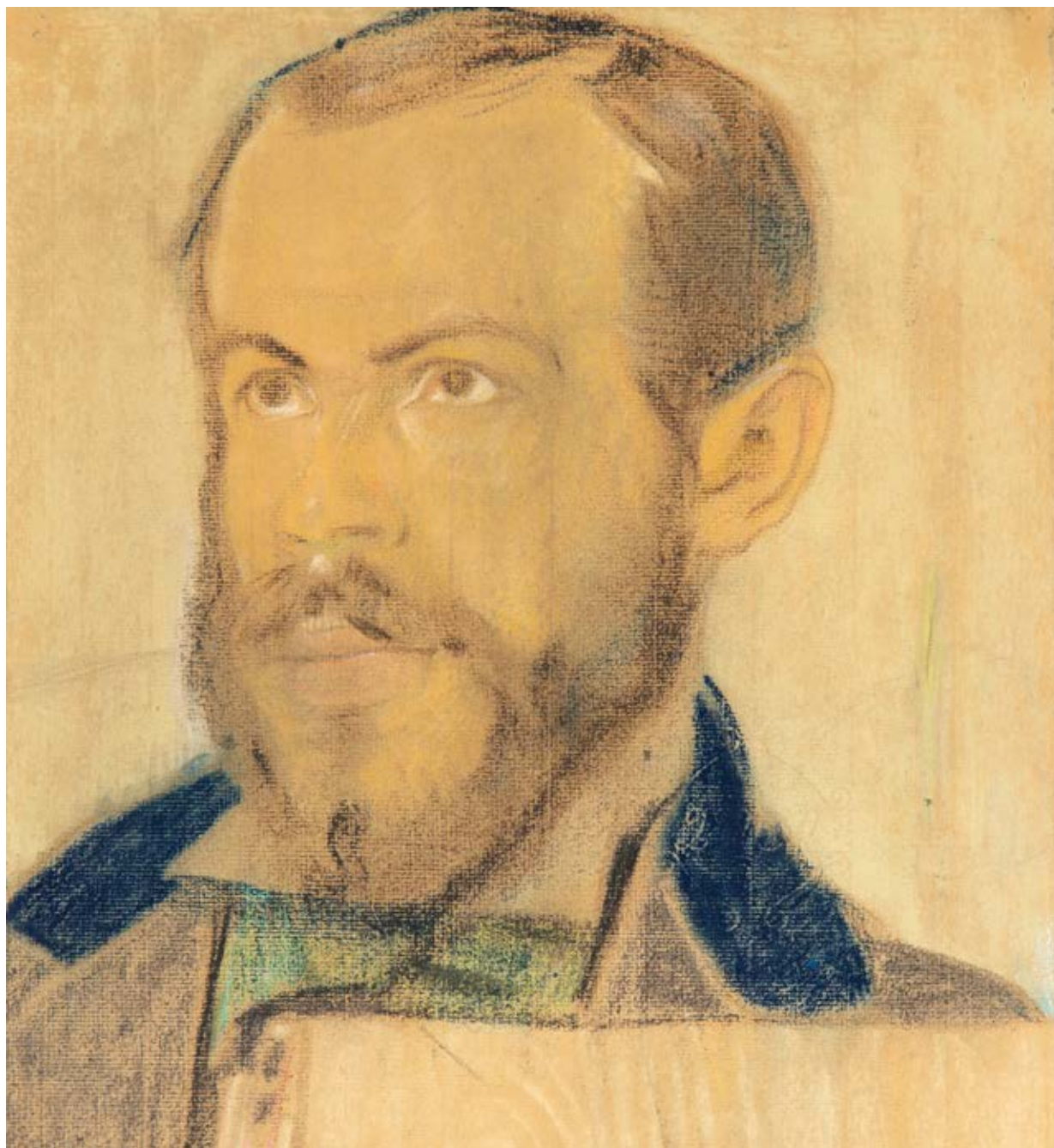
WYSTAWA OBIEKTÓW
1 – 10 września 2020

SZTUKA DAWNA

PRACE NA PAPIERZE

AUKCJA 17 WRZEŚNIA 2020, 19:00

STANISŁAW WYSPIAŃSKI
„Portret Zygmunta Badowskiego”, 1898

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
7 – 17 września 2020

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

KLASYCY AWANGARDY PO 1945

AUKCJA 1 PAŹDZIERNIKA 2020, 19:00

TERESA TYSZKIEWICZ
Bez tytułu, 1985

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
21 września – 1 października 2020

SZTUKA DAWNA

PRZYJMUJEMY OBIEKTY NA NADCHODZĄCE AUKCJE

PRACE NA PAPIERZE
17 WRZEŚNIA

Termin przyjmowania obiektów:
DO 10 SIERPNIA 2020

kontakt: Małgorzata Skwarek
m.skwarek@desa.pl,
22 163 66 48, 795 121 576

GRAFIKA ARTYSTYCZNA
27 PAŹDZIERNIKA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 15 WRZEŚNIA 2019

kontakt: Marek Wasilewicz
m.wasilewicz@desa.pl,
22 163 66 47, 795 122 702

XIX WIEK, MODERNIZM, MIĘDZYWOJNIE
22 PAŹDZIERNIKA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 14 WRZEŚNIA 2020

kontakt: Tomasz Dziewicki
t.dziewicki@desa.pl,
22 163 66 46, 735 208 999

ART OUTLET SZTUKA DAWNA
30 CZERWCA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 21 MAJA 2020

kontakt: Paulina Adamczyk
p.adamczyk@desa.pl,
22 163 66 14, 532 759 980

SZTUKA WSPÓŁCZESNA

PRZYJMUJEMY OBIEKTY NA NADCHODZĄCE AUKCJE

NOWE POKOLENIE PO 1989
29 WRZEŚNIA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 17 SIERPNIA 2020

kontakt: Artur Dumanowski
a.dumanowski@desa.pl,
22 163 66 42, 795 122 725

FOTOGRAFIA KOLEKCJONERSKA
15 PAŹDZIERNIKA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 3 WRZEŚNIA 2020

kontakt: Katarzyna Żebrowska
k.zebrowska@desa.pl,
22 163 66 49, 539 546 701

PRACE NA PAPIERZE
10 WRZEŚNIA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 5 SIERPNIA 2020

kontakt: Agata Matusielarska
a.matusielarska@desa.pl,
22 163 66 50, 539 546 699

KLASYCY AWANGARDY PO 1945
1 PAŹDZIERNIKA 2020

Termin przyjmowania obiektów:
DO 28 SIERPNIA 2020

kontakt: Anna Kowalska,
a.kowalska@desa.pl,
22 163 66 55, 539 196 531

Udział klienta w aukcji regulują WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ, WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI oraz niniejszy PRZEWODNIK DLA KLIENTA. Zachęcamy do zapoznania się z trzyczęściowym regulaminem, który ma na celu przedstawienie stosunku prawnego pomiędzy Domem Aukcyjnym DESA Unicum a kupującym w ramach aukcji. DESA Unicum pełni funkcję pośrednika handlowego pomiędzy komitentami wstawiającymi obiekty na aukcję a kupującymi. Warunki mogą być przez DESA Unicum odwołane lub zmienione poprzez aneksy dostępne w sali aukcyjnej lub poprzez obwieszczenie aukcjoneru.

PRZEWODNIK DLA KLIENTA

I. PRZED AUKCJĄ

1. Cena wywoławcza

Cena wywoławcza jest kwotą, od której aukcjoner rozpoczyna licytację. Zwyczajowo cena wywoławcza zawarta jest między połową a trzy czwarte dolnej granicy estymacji. Cena wywoławcza może być podana w katalogu.

2. Opłata aukcyjna

Do kwoty wycytowanej doliczamy opłatę aukcyjną. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 18% końcowej ceny obiektu (kwoty wycytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej, w przypadku kiedy obiekt nie został sprzedany w ramach aukcji. Kwota wycytowana wraz z opłatą aukcyjną zawiera podatek od towarów i usług VAT. Na zakupione obiekty wystawiamy faktury VAT marża. Wystawiamy je na wyraźne życzenie klienta. Jeżeli w dniu ewidencjonowania sprzedaży na kasie rejestrującej (w dniu wystawienia paragonu fiskalnego), klient nie jest pewny, czy chce otrzymać fakturę VAT marża, powinien on podać kasjerowi numer, za pomocą którego jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej (NIP), w celu umieszczenia tego numeru na paragonie fiskalnym. DESA Unicum nie może wystawić faktury do paragonu, który nie będzie zawierał numeru NIP nabywcy, pomimo zgłoszenia takiego żądania przez klienta w ustawowym terminie. Jeżeli kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro, paragon fiskalny zawierający NIP stanowi fakturę uproszczoną, co do której nie zachodzi konieczność wystawienia dodatkowej faktury VAT marża.

3. Estymacja

Podana w katalogu estymacja jest szacunkową wartością obiektu i ma charakter wskazówki dla zainteresowanego nim klienta. W celu uzyskania dodatkowych informacji odnośnie estymacji rekomendujemy kontakt z naszymi doradcami. Licytacja zakończona w przedziale estymacji lub powyżej górnej granicy estymacji jest transakcją ostateczną. Estymacje nie uwzględniają opłaty aukcyjnej ani żadnych opłat dodatkowych.

4. Estymacje w walutach innych niż polski złoty

Transakcje aukcyjne zawierane są w polskich złotych, jednakże estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane w euro lub dolarach amerykańskich. Kurs walut w dniu aukcji może się różnić od tego w dniu druku katalogu, informacja ta ma więc charakter orientacyjny.

5. Cena gwarancyjna

Jest to najniższa kwota, za którą możemy sprzedać obiekt bez dodatkowej zgody sprzedającego. Jest równa bądź niższa niż dolna granica estymacji. Poszczególne obiekty mogą, jednak nie muszą, posiadać ceny gwarancyjnej. Jeżeli w drodze licytacji cena gwarancyjna nie zostanie osiągnięta, zakończenie licytacji skutkuje odczytaniem przez aukcjoner słowa "pass". Oznacza to, że transakcja nie została zawarta. Fakt ten zostaje ogłoszony bez uderzenia młotkiem. Opcjonalnie, jeżeli transakcja nie osiągnie ceny gwarancyjnej, aukcjoner może ogłosić zawarcie transakcji warunkowej. Fakt ten zostaje ogłoszony po uderzeniu młotkiem.

6. Pass

"Pass" zostaje odczytany przez aukcjoneru w momencie, kiedy licytacja danego obiektu nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i nie dochodzi do zwarcia transakcji w ramach aukcji. Klienci zainteresowani takim obiektem mogą zgłaszać oferty zakupu po zakończeniu aukcji. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo przyjęcia więcej niż jednej oferty poaukcyjnej. Klient, który złożył ofertę w wysokości ceny gwarancyjnej, ma pierwszeństwo zakupu. Dom Aukcyjny zastrzega sobie również prawo do nieoferowania obiektów w sprzedaży poaukcyjnej.

7. Transakcja warunkowa

Możliwość zawierania transakcji warunkowych w ramach aukcji musi być ogłoszona przez aukcjoneru przed rozpoczęciem aukcji. Tego typu transakcja zostaje zawarta w momencie, kiedy licytacja nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i aukcjoner ogłosił taki fakt po uderzeniu młotkiem. Transakcja warunkowa traktowana jest jako wiążąca oferta nabycia obiektu po cenie wycytowanej. Zobowiązujemy się do negocjacji ceny z komitentem, jednak nie gwarantujemy możliwości zakupu po cenie wycytowanej. Jeżeli w toku negocjacji klient zdecyduje się podnieść ofertę do poziomu ceny gwarancyjnej lub zaakceptujemy wycytowaną kwotę, umowa sprzedaży dochodzi do skutku. Jeżeli negocjacje nie przyniosą pozytywnego efektu w okresie pięciu dni roboczych liczonych od dnia aukcji, obiekt uznajemy za niesprzedany. W okresie tym zastrzegamy sobie prawo do przyjmowania po aukcji ofert równych cenie gwarancyjnej na obiekty wycytowane warunkowo. W przypadku otrzymania takiej oferty od innego oferenta informujemy o tym fakcie klienta, który wycytoiwał obiekt warunkowo. W takim przypadku klient ma prawo do podniesienia swojej oferty do ceny gwarancyjnej i wtedy przysługuje mu prawo pierwszeństwa nabycia obiektu. W przeciwnym wypadku transakcja warunkowa nie dochodzi do skutku, a obiekt może zostać sprzedany innemu oferentowi.

8. Obiekty katalogowe

Zapewniamy fachową wycenę oraz rzetelny opis katalogowy powierzzonego nam do sprzedaży obiektu. Wykonywane są one w najlepszej wierze z wykorzystaniem doświadczenia i fachowej wiedzy naszych pracowników oraz współpracujących z nami ekspertów. Mimo uwagi poświęcanej każdemu z obiektów w pro-

cesie opracowywania, dokumentacji pochodzenia, historii wystaw i bibliografii przedstawione informacje mogą nie być wyczerpujące, a w niektórych przypadkach pewne fakty odnoszące się do kolejnych właścicieli, ekspozycji oraz publikacji, w ramach których obiekt był prezentowany, mogą być celowo nieujawnione.

9. Stan obiektu

Opisy katalogowe nie prezentują pełnego stanu zachowania obiektów. Brak takiej informacji nie jest równoznaczny z tym, że obiekt jest wolny od wad i uszkodzeń. Wskazane jest zatem, aby zainteresowani zakupem konkretnego obiektu dokonali jego dokładnych oględzin na wystawie przedaukcyjnej oraz przeprowadzili konsultację z profesjonalnym konserwatorem, którego na wyraźną prośbę możemy rekomendować. Na specjalne życzenie klienta możemy dostarczyć szczegółowy raport stanu zachowania obiektu. Przygotowując taki raport, nasi pracownicy oceniają stan obiektu, biorąc pod uwagę jego szacunkową wartość oraz charakter aukcji, w ramach której jest on wystawiony na sprzedaż. Mimo że oceny przedmiotów pod tym względem prowadzone są rzetelnie, należy pamiętać, że nasi pracownicy nie są zawodowymi konserwatorami. Jeśli obiekt sprzedawany jest w ramie, nie ponosimy odpowiedzialności za jej stan. W przypadku obiektów nieoprawionych chętnie polecimy profesjonalną pracownię opraw.

10. Wystawa obiektów aukcyjnych

Wystawy przedaukcyjne są bezpłatnie dostępne dla oglądających. W trakcie ich trwania zachęcamy do kontaktu z naszymi ekspertami, którzy chętnie odpowiedzą na wszystkie pytania i prześlą szczegółowe informacje o poszczególnych obiektach.

11. Legenda

Poniższa legenda wyjaśnia symbole, które mogą Państwo znaleźć w niniejszym katalogu:

□ - obiekty bez ceny gwarancyjnej

↑ - obiekty, do których doliczamy opłatę wynikającą z tzw. droit de suite, tj. prawa twórcy i jego spadkobierców do otrzymywania wynagrodzenia z tytułu dokonanych za wodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy dzieł. Powyższa opłata jest obliczana według poniższych stawek:

- 1) 5% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 2 000 euro opłata 100 euro) oraz
- 2) 3% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 80 000 euro opłata 3 400 euro) oraz
- 3) 1% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 300 tys. euro opłata 8 000 euro) oraz
- 4) 0,5% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro (np. dla kwoty wycytowanej 400 tys. euro, opłata 8 750 euro) oraz
- 5) 0,25% kwoty wycytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale, przekraczającym równowartość 500 000 euro – jednak w kwocie nie wyższej niż równowartość 12 500 euro.

W Polsce droit de suite reguluje art. 19-19(5) ustawy o prawach autorskich i pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. z późniejszymi zmianami, zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej dyrektywą 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki. Opłata obliczana będzie z użyciem kursu dziennego NBP z dnia poprzedzającego aukcję. Opłata obliczana będzie, gdy równowartość kwoty wycytowanej przekroczy 100 EUR.

- - obiekty sprowadzane z państw spoza Unii Europejskiej, do których ceny doliczamy podatek graniczny w wysokości 8% kwoty wycytowanej
- - przedmioty wytworzone w całości lub zawierające elementy wytworzone z roślin lub zwierząt określanych jako chronione lub zagrożone
- ◇ - obiekty z pozwoleniem na wywóz

12. Prenumerata katalogów

W sprawie prenumeraty katalogów prosimy o kontakt pod numerem telefonu: 22 163 66 00 lub drogą mailową na adres: prenumerata@desa.pl. Katalogi dostępne są również na naszej stronie internetowej www.desa.pl. Zachęcamy do pobierania darmowych katalogów w formacie PDF.

II. AUKCJA

Udział w licytacji można wziąć osobiście, po uprzednim złożeniu zlecenia licytacji telefonicznej lub zlecenia licytacji z limitem, a także za pośrednictwem Aplikacji Online (strona internetowa <https://bid.desa.pl/>) oraz bezpłatna aplikacja mobilna DESA Unicum służące do udziału w licytacji przez Internet).

1. Przebieg aukcji

Aukcję prowadzi aukcjoner, który wyczytuje obiekty i kolejne postąpienia, wskazuje licytujących, ogłasza zakończenie licytacji oraz wskazuje zwycięzcę. Zakończenie licytacji obiektu następuje w momencie uderzenia młotkiem przez aukcjoneru. Jest to równoznaczne z zawarciem umowy sprzedaży między domem aukcyjnym a licytującym, który zaoferował najwyższą kwotę. W razie zaistnienia sporu w trakcie licytacji aukcjoner rozstrzyga spór albo ponownie przeprowadza licytację danego obiektu. Zastrzegamy sobie prawo do utrwalania przebiegu aukcji za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Zastrzegamy sobie prawo do licytowania jedynie wcześniej zgłoszonych przez uczestników aukcji obiektów. W takiej sytuacji numery obiektów są przed aukcją zgłaszane obsłudze domu aukcyjnego. Aukcjoner ma prawo do

dowolnego rozdzielania lub łączenia obiektów oraz do ich wycofania z licytacji bez podania przyczyn. Opisy zawarte w katalogu aukcji mogą być uzupełnione lub zmienione przez aukcyjera lub osobę przez niego wskazaną przed rozpoczęciem licytacji. Aukcja jest prowadzona w języku polskim, jednak na specjalne życzenie uczestnika aukcji niektóre spośród licytacji mogą być równolegle prowadzone w językach angielskim i niemieckim. Prośby takie powinny być składane najpóźniej godzinę przed aukcją wraz z informacją, których obiektów dotyczą. Licytacja odbywa się w tempie 60-100 obiektów na godzinę.

2. Licytacja osobista

W celu licytacji osobistej należy wypełnić formularz udziału w aukcji i odebrać tabliczkę z numerem. Nowi klienci powinni zarejestrować się przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji, by dać nam czas na przetworzenie danych. W celu ich weryfikacji możemy poprosić o dokument potwierdzający tożsamość osoby rejestrowanej (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy). Dane osobowe klientów są informacjami poufnymi i pozostają do wyłącznej wiadomości DESA Unicum i spółek powiązanych, które mogą przetwarzać dane osobowe uczestników aukcji w zakresie niezbędnym do realizacji zleceń licytacji. Klientom, którzy posiadają nieuregulowane należności z tytułu zakupów na wcześniejszych aukcjach, możemy odmówić udziału w kolejnej. Prosimy o pilnowanie lizaka aukcyjnego. W przypadku jego zgubienia prosimy o natychmiastowe poinformowanie o tym naszej obsługi. Po zakończeniu aukcji należy zwrócić tabliczkę z numerem w punkcie rejestracji, a w przypadku zakupu należy odebrać potwierdzenie zawartych transakcji.

3. Licytacja telefoniczna

Jeżeli nie mogą Państwo uczestniczyć w aukcji osobiście, istnieje możliwość licytacji przez telefon za pośrednictwem jednego z naszych pracowników. Klienci zainteresowani taką usługą powinni przesłać wypełniony formularz zlecenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Nie ponosimy odpowiedzialności za realizację zleceń dostarczonych później. Formularz zlecenia dostępny jest na ostatnich stronach katalogu, w siedzibie naszego domu aukcyjnego oraz na naszej stronie internetowej. Formularz należy przesyłać faksem, pocztą, mailem lub dostarczyć osobiście. Wraz z formularzem prosimy o przesłanie fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych. Nasz pracownik połączy się z klientem przed rozpoczęciem licytacji wybranych obiektów. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w licytacji telefonicznej w przypadku problemów z uzyskaniem połączenia z podanym przez klienta numerem telefonu. Dlatego rekomendujemy wskazanie maksymalnej kwoty (bez opłaty aukcyjnej), do której będziemy mogli licytować w Państwa imieniu. Zastrzegamy prawo do nagrywania i archiwizowania rozmów telefonicznych, o których mowa powyżej. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

4. Licytacja w imieniu klienta

Drugą opcją dla klientów, którzy nie mogą osobiście uczestniczyć w aukcji, jest złożenie zlecenia licytacji z limitem. Klienci zainteresowani taką usługą również powinni przesłać wypełniony formularz najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Obowiązuje ten sam formularz co w przypadku licytacji telefonicznej. Zawarte w formularzu kwoty nie powinny uwzględniać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodnie z tabelą postąpięć przedstawioną w dalszej części przewodnika. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpięć zostanie ona obniżona. Nasi pracownicy dołożą wszelkich starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeżeli limit jest niższy niż cen gwarancyjna w wypadku niesprzedania obiektu w czasie aukcji, limit rozpatrywany jest jako oferta poaukcyjna. Opcjonalnie może dojść do zawarcia transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

5. We wszystkich aukcjach DESA Unicum można brać udział za pośrednictwem Aplikacji Online. Aby wziąć udział w aukcji należy założyć darmowe konto w Aplikacji Online, a następnie zarejestrować się do konkretnej aukcji – z uwagi na proces weryfikacji i dopuszczenia do aukcji prosimy o rejestrowanie się na aukcję nie później niż 12 godzin przed rozpoczęciem licytacji. Na każdą aukcję należy rejestrować się oddzielnie. Klient otrzymuje mailem informację o dopuszczeniu do aukcji. Klienci zarejestrowani później mogą zostać niedopuszczeni do licytacji. Po pierwszym pozytywnym procesie weryfikacji, klient może zostać dodany do listy klientów weryfikowanych automatycznie, co oznacza, że przy rejestracji na kolejną aukcję, informację o dopuszczeniu do aukcji klient otrzyma automatycznie od razu, bezpośrednio po zarejestrowaniu się. Uczestniczyć w aukcji można zarówno składając oferty na obiekty z aukcji przed rozpoczęciem licytacji (działa to wtedy tak jak zlecenie stałe) jak i składając oferty (kolejne przebiecia) w trakcie trwania aukcji na żywo, obserwując relację online w serwisie. DESA Unicum zastrzega sobie prawo do ustawiania klientom licytującym przez Internet limitów transakcyjnych. Opisana usługa jest darmowa i poufna. Ponadto, istnieje możliwość oglądania relacji audio-video z Sali Aukcyjnej.

6. Tabela postąpięć

cena	postąpienie
0 – 2 000	100
2 000 – 3 000	200
3 000 – 5 000	200/500/800 (np. 3 200, 3 500, 3 800)
5 000 – 10 000	500
10 000 – 20 000	1 000
20 000 – 30 000	2 000
30 000 – 50 000	2 000/5 000/8 000 (np. 32 000, 35 000, 38 000)
50 000 – 100 000	5 000
100 000 – 300 000	10 000

300 000 – 700 000	20 000
700 000 – 1 500 000	50 000
1 500 000 – 3 000 000	100 000
3 000 000 – 8 000 000	200 000
powyżej 8 000 000	wg uznania aukcyjera

III. PO AUKCJI

1. Płatność

Kupujący zobowiązany jest do zapłaty należności za wylicytowane obiekty w terminie 10 dni od dnia aukcji. Przekroczenie wyznaczonego terminu grozi naliczeniem odsetek ustawowych za okres opóźnienia w zapłacie. Akceptujemy płatność w gotówce do równowartości 10.000 EUR obliczonej według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu dokonania płatności, kartami płatniczymi (MasterCard, VISA) oraz przelewem bankowym na konto: mBank S.A. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3. W tytule prosimy wpisać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

2. Płatność w walutach innych niż polski złoty

Wszystkie transakcje zawierane są w polskich złotych. Na specjalne życzenie po wcześniejszym uzgodnieniu dopuszczamy wpłaty w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich. Wartość transakcji opłacanej w innej walucie niż polski złoty będzie powiększona o opłatę manipulacyjną w wysokości 1%. Przeliczenia dokonujemy po dziennym kursie kupna waluty mBank S.A.

3. Odstąpienie od umowy

W razie opóźnienia nabywcy w zapłacie możemy odstąpić od umowy z nabywcą po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego na zapłatę. W przypadku skorzystania przez DESA Unicum z prawa odstąpienia, DESA Unicum może dochodzić od nabywcy odszkodowania tytułem utraconych korzyści, które obejmują m. in. szkodę spowodowaną brakiem uzyskania opłaty aukcyjnej.

4. Reklamacje

Wszelkie możliwe reklamacje rozpatrywane są zgodnie z przepisami prawa polskiego. Reklamacje z tytułu niezgodności towaru z umową można zgłosić w ciągu jednego roku od wydania obiektu. Wobec osób niebędących bezpośrednimi nabywcami na aukcji nie ponosimy odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne oraz wady prawne zakupionych obiektów.

5. Odbiór zakupionego obiektu

Przy odbiorze zakupionych obiektów wymagamy okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość. Obiekty mogą zostać wydane nabywcy lub osobie posiadającej pisemne upoważnienie. Może to nastąpić tylko w momencie pełnej płatności i uregulowania wszystkich zobowiązań wynikających z wcześniejszych zakupów. Zakupione obiekty na aukcji powinny być odebrane w ciągu 30 dni od aukcji. W przeciwnym razie mogą one zostać odesłane do magazynu zewnętrznego, a klient obciążony kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Tym samym ponosimy odpowiedzialność za utratę lub uszkodzenie obiektu jedynie przez okres 30 dni od aukcji.

6. Transport i przesyłka

Zapewniamy podstawowe opakowanie zakupionych obiektów umożliwiające odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki.

7. Pozwolenie na eksport

Przed wzięciem udziału w aukcji potencjalnym licytującym radzimy, aby zorientowali się czy w razie potrzeby wywozu obiektu poza granice Polski nie są wymagane dodatkowe pozwolenia. Przypominamy, że reguluje to ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.), zgodnie z którą wybytych obiektów poza granicę kraju wymaga zgody odpowiednich władz; w szczególności dotyczy to obrazów starszych niż 50 lat o wartości powyżej 40 000 złotych. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się sprawami formalnymi związanymi z eksportem dzieł sztuki.

8. Zagrożone gatunki

Przedmiotem zrobienia z materiału roślinnego lub zwierzęcego albo zawierające je, tj. m.in. koralowiec, skóra krokodyla, kość słoniowa, kość wieloryba, róg nosorożca, skorupa żółwia, niezależnie od wieku, procentu zawartości, mogą wymagać dodatkowych pozwoleń lub certyfikatów przed wywozem. Prosimy pamiętać, że uzyskanie dokumentów umożliwiających eksport nie jest równoznaczne z możliwością importu do innego państwa. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Obiekty tego typu zostały oznaczone dla Państwa wygody symbolem „o” opisanym w legendzie. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za błędy lub uchybienia w oznaczeniu przedmiotów zawierających elementy wytworzone z chronionych lub regulowanych prawem gatunków roślin i zwierząt.

9. Wykonując obowiązek informacyjny, określony w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 134 z późn. zm.), niniejszym uprzejmie informujemy, że na podstawie art. 38 pkt 11 ww. ustawy, klientom nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI przedstawione poniżej określają prawa i obowiązki licytujących i kupujących z jednej strony oraz Domu Aukcyjnego DESA Unicum i komitentów z drugiej. Wszyscy potencjalni kupujący na aukcji powinni dokładnie przeczytać WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI zanim przystąpią do licytacji.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ

1. WPROWADZENIE

Każdy obiekt zaprezentowany w katalogu aukcyjnym przeznaczony jest do sprzedaży na warunkach określonych:

- a) w WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i WARUNKACH POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI,
- b) w innych informacjach podanych w pozostałych częściach katalogu aukcyjnego, w szczególności w PRZEWODNIKU DLA KLIENTA,
- c) w dodatkach do katalogu aukcyjnego lub innych materiałach udostępnionych przez DESA Unicum na sali aukcyjnej. W każdym przypadku zmiana warunków może nastąpić poprzez stosowny aneks bądź ogłoszenie podane do wiadomości przez aukcjonerę przed rozpoczęciem aukcji. Poprzez licytację na aukcji, niezależnie czy osobistą, czy za pośrednictwem przedstawiciela, czy też na podstawie złożonego zlecenia licytacji telefonicznej lub z limitem, licytujący i kupujący wyrażają zgodę na brzmienie niniejszych WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ ze zmianami i uzupełnieniami oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI.

2. DESA UNICUM JAKO POŚREDNIK HANDLOWY

DESA Unicum występuje jako zastępca pośredni działający w imieniu własnym, lecz na rachunek komitenta uprawnionego do rozporządzenia obiektem, chyba że inaczej zastrzeżono w katalogu, jego zmianach lub w ogłoszeniach podanych do wiadomości przed aukcją.

3. LICYTOWANIE NA AUKCJI

- 1) DESA Unicum może według swojego uznania odmówić dopuszczenia niektórych osób do udziału w aukcji lub sprzedaży poaukcyjnej. Wszyscy licytujący muszą zarejestrować się przed aukcją, dostarczyć wymagane informacje przewidziane w formularzu rejestracji, okazać dokument potwierdzający tożsamość oraz odebrać tabliczkę z numerem licytacyjnym.
- 2) Dla wygody licytujących, którzy nie mogą uczestniczyć w aukcji osobiście, DESA Unicum może zrealizować pisemne zlecenie licytacji. W takim przypadku nieobecni licytujący powinni wypełnić formularz „zlecenie licytacji”, który można znaleźć w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub otrzymać w siedzibie DESA Unicum. Kwoty wskazane przez licytującego w zleceniu licytacji nie powinny zawierać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postąpień. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpień, zostanie ona obniżona. Aukcjoner nie akceptuje zlecenia licytacji, w którym nie ma wskazanej maksymalnej kwoty, do której DESA Unicum może zrealizować zlecenie. DESA Unicum dołoży starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeśli limit podany przez licytującego jest niższy niż cena gwarancyjna, a stanowi jednocześnie najwyższą ofertę, wówczas dochodzi do transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Wszystkie zlecenia licytacji wraz z fotokopią dokumentu tożsamości umożliwiający weryfikację danych osobowych powinny być przesłane (pocztą, faksem bądź e-mailem) albo dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane.
- 3) Od osób zainteresowanych licytacją przez telefon wymaga się zgłoszenia chęci licytacji telefonicznej poprzez wypełnienie formularza „zlecenie licytacji”, dostępnego w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub w siedzibie DESA Unicum. Wszystkie zlecenia licytacji powinny być przesłane (pocztą, faksem, e-mailem) lub dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Wymaga się również przesłania fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych osobowych. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane. Licytacja telefoniczna może być nagrywana, złożenie zlecenia jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na nagrywanie rozmowy telefonicznej. Na wypadek trudności z połączeniem telefonicznym licytujący może określić na zleceniu limit, do którego pracownik domu aukcyjnego będzie licytował pomimo braku połączenia. Jeśli żaden limit nie jest określony na zleceniu, pracownik domu aukcyjnego uznaje w takim wypadku, że klient oferuje przynajmniej cenę wywoławczą.
- 4) Podczas licytacji, zarówno osobistej, telefonicznej, za pośrednictwem pracownika DESA Unicum oraz za pośrednictwem Aplikacji Online, licytujący bierze osobistą odpowiedzialność za zapłatę za wycytowane obiekty, co opisane jest dokładnie w paragrafie 3 punkcie 5 poniżej, chyba że przed rozpoczęciem aukcji zostało wyrażone uzgodnienie na piśmie z DESA Unicum, że oferent jest pełnomocnikiem zidentyfikowanej osoby trzeciej akceptowalnej przez DESA Unicum.
- 5) Usługa licytacji na podstawie zlecenia licytacji nie podlega żadnej opłacie. DESA Unicum zobowiązuje się dochować należytej staranności w realizacji zleceń, jednak

nie ponosi odpowiedzialności za niezrealizowanie takich ofert, chyba że wina za brak realizacji zlecenia leży wyłącznie po stronie DESA Unicum.

4. PRZEBIEG AUKCJI

- 1) O ile nie zastrzeżono inaczej poprzez symbol, każdy obiekt oferowany jest z zastrzeżeniem ceny gwarancyjnej, która jest poufną minimalną ceną sprzedaży uzgodnioną między DESA Unicum i komitentem. Cena gwarancyjna nie może przekroczyć dolnej granicy estymacji.
- 2) Aukcjoner może w każdym momencie aukcji wycofać którykolwiek obiekt, ponownie zaoferować przedmiot do sprzedaży (również bezpośrednio po uderzeniu młotkiem) w razie zaistnienia błędu bądź sporu co do wyniku licytacji. W powyższym przypadku aukcjoner może podjąć wszelkie działania, które uzna za stosowne i racjonalne. Jeżeli jakkolwiek spór co do wyniku licytacji powstanie po aukcji, wynik sprzedaży w ramach aukcji uznaje się za ostateczny.
- 3) Aukcjoner rozpoczyna licytację i decyduje o wysokości kolejnych postąpień. W celu osiągnięcia ceny gwarancyjnej obiektu aukcjoner i pracownicy DESA Unicum mogą składać w toku licytacji oferty w imieniu komitenta bez wskazania, że czynią to w imieniu komitenta, bądź to przez składanie następujących po sobie ofert licytacyjnych, bądź też oferty w odpowiedzi na oferty składane przez innych oferentów. Jeżeli nie ma żadnych ofert na dany obiekt lub oferty są zbyt niskie, aukcjoner może uznać przedmiot za niesprzedany, co sygnalizuje terminem "pass".
- 4) Ceny na aukcji podawane są w polskich złotych i w tej walucie powinna być dokonana płatność. W odpowiedzi na potrzeby klientów zagranicznych estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane także w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich, odzwierciedlając w przybliżeniu cenę przy obecnym kursie waluty. Stosownie do tego estymacje podawane w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich mają charakter wyłącznie orientacyjny.
- 5) Licytujący, który zaoferował najwyższą kwotę zaakceptowaną przez aukcjonerę, jest zwycięzcą licytacji. Uderzenie młotkiem przez aukcjonerę oznacza akceptację najwyższej oferty i zawarcie umowy sprzedaży między DESA Unicum a kupującym. Ryzyko i odpowiedzialność za obiekt przechodzący na własność kupującego opisane zostały w paragrafie 6 poniżej.
- 6) Każda poaukcyjna sprzedaż obiektów oferowanych na aukcji podlega również WARUNKOM SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKOM POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI.

5. CENA NABYCIA I OPŁATA AUKCYJNA

- 1) Do kwoty wycytowanej doliczana jest opłata aukcyjna oraz opłaty dodatkowe wynikające z oznaczeń katalogowych obiektu. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 18% końcowej ceny obiektu (kwoty wycytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej.
 - 2) Do kwoty wycytowanej mogą zostać doliczone inne podatki i opłaty, jeśli w katalogu zaznaczone to zostało odpowiednimi oznaczeniami (patrz: paragraf 1 punkt 10 „Przewodnika dla klienta”: „Legenda”).
 - 3) Jeśli nie uzgodniono inaczej, kupujący jest zobowiązany uiścić należność w terminie 10 dni od daty aukcji, niezależnie od uzyskania pozwolenia na eksport czy innych pozwoleń. Opłaty mają być uiszczone w polskich złotych gotówką, kartą lub przelewem bankowym:
 - a) DESA Unicum akceptuje płatność kartami płatniczymi MasterCard, VISA
 - b) DESA Unicum akceptuje płatność przelewem bankowym na konto mBank S.A.. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3
- W tytule przelewu proszę podać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.
- 4) Własność zakupionego obiektu nie przejdzie na kupującego, dopóki DESA Unicum nie otrzyma pełnej ceny nabycia za obiekt opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu DESA Unicum nie jest zobowiązana do przekazania obiektu kupującemu do chwili przeniesienia własności obiektu na kupującego. Wcześniejsze przekazanie obiektu kupującemu nie jest równoznaczne z przeniesieniem prawa własności obiektu na kupującego ani zwolnieniem z obowiązku zapłaty przez niego ceny nabycia.

6. ODBIÓR ZAKUPU

- 1) Odbiór wycytowanych obiektów jest możliwy po dokonaniu wpłaty pełnej ceny nabycia oraz uregulowaniu innych płatności wobec DESA Unicum i spółek powiązanych. Jak tylko nabywca spełni wszystkie wymagania, powinien skontaktować się ze swoim doradcą klienta DESA Unicum lub z Biurem Obsługi Klienta pod numerem tel. 22 163 66 00, aby umówić się na odbiór obiektu.
- 2) Kupujący powinien odebrać zakupiony obiekt w terminie 30 dni od daty aukcji. Po tym terminie DESA Unicum przesyła wszystkie wycytowane obiekty do magazynu ze-

wewnętrznego, a kupujący obciążony zostanie kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Zaakceptowanie niniejszego regulaminu równoznaczne jest z zaakceptowaniem regulaminu spółki magazynowej. Po upływie 30 dni od daty aukcji na kupującego przechodzi ryzyko utraty i uszkodzenia nieodebranego obiektu, a także ciężary związane z takim obiektem, w tym koszty jego ubezpieczenia. DESA Unicum odpowiada względem kupującego za szkody z tytułu straty lub uszkodzenia obiektu, jednak jedynie do wysokości ceny nabycia obiektu.

3) Dla wygody kupującego DESA Unicum nieodpłatnie zapewnia podstawowe opakowanie obiektu umożliwiające jego odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie kupującego DESA Unicum może pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki. Każde takie zlecenie odbywa się na odpowiedzialność klienta, DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie usług przez przewoźników bądź inne osoby trzecie. Jeżeli klient sam wybierze firmę transportową, jej przedstawiciel powinien skontaktować się z DESA Unicum telefonicznie przynajmniej 24 godziny przed planowanym odbiorem obiektu pod numerem telefonu: 22 163 66 20.

4) DESA Unicum będzie wymagała okazania dowodu osobistego przed przekazaniem obiektu nabywcy bądź jego przedstawicielowi, który dodatkowo powinien posiadać pisemne upoważnienie od nabywcy.

7. BRAK PŁATNOŚCI

Bez uszczerbku dla innych praw sprzedający, w przypadku gdy nabywca nie uiści pełnej ceny nabycia za obiekt, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu, w terminie 10 dni od daty aukcji, DESA Unicum może zastosować jeden lub kilka z poniższych środków prawnych:

- a) przechować obiekt w siedzibie DESA Unicum lub w innym miejscu na ryzyko i koszt klienta;
- b) odstąpić od sprzedaży obiektu, zatrzymując dotychczasowe opłaty na poczet pokrycia szkód;
- c) odrzucić zlecenie nabywcy w przyszłości lub zrealizować takie zlecenie pod warunkiem uiszczenia kaucji;
- d) naliczać ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia wymagalności płatności do dnia zapłaty pełnej ceny nabycia, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu;
- e) wsząć postępowanie sądowe przeciwko kupującemu w celu odzyskania zaległości;
- f) potrącić należności nabywcy względem DESA Unicum z wierzytelności wobec tego nabywcy wynikających z innych transakcji;
- g) podjąć wszelkie inne działania odpowiednie do zaistniałych okoliczności.

8. DANE OSOBOWE KLIENTA

W związku ze świadczonymi usługami oraz wymogami prawnymi związanymi z przeprowadzeniem aukcji DESA Unicum może wymagać od klientów podania danych osobowych lub w niektórych przypadkach (np. w celu sprawdzenia wypłacalności, poświadczenia tożsamości klienta lub w celu uniknięcia fałszerstwa) pozyskać dane o kliencie od osób trzecich. DESA Unicum może również wykorzystać dane osobowe dostarczone przez klienta w celach marketingowych, dostarczając materiały o produktach, usługach bądź wydarzeniach organizowanych przez DESA Unicum oraz spółki powiązane. Zgadzając się na WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i podając dane osobowe, klienci zgadzają się, że DESA Unicum i spółki powiązane mogą wykorzystywać te dane do ww. celów. Jeśli klient chciałby uzyskać więcej informacji o polityce prywatności, skorygować swoje dane lub zrezygnować z dalszej korespondencji marketingowej, prosimy o kontakt pod numerem 22 163 67 00.

WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI

Przez autentyczność obiektu rozumiemy właściwe podanie autorstwa obiektu i prawidłowe jego datowanie. DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektów zaprezentowanych w tym katalogu na okres 5 lat od daty sprzedaży przez DESA Unicum z poniższymi zastrzeżeniami:

- 1) DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektu jedynie bezpośredniemu nabywcy obiektu (konsumentowi). Powyższa gwarancja nie obejmuje:
 - a) kolejnych właścicieli obiektu, włączając w to osoby, które nabyły od bezpośredniego nabywcy obiekt odpłatnie, w drodze darowizny lub dziedziczenia;
 - b) obiektu, co do którego trwa spór o autorstwo;
 - c) obiektu, którego autorstwo jest jedynie domniemane, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest następującymi zapisami: brak dat życia po imieniu i nazwisku artysty, nazwisko artysty poprzedzone jedynie inicjałem imienia, znak zapytania w nawiasie lub bez nawiasu („?” lub „(?)”) po nazwisku artysty, przed lub po imieniu i nazwisku artysty określenia: „przypisywany/e/a”, „Attributed” lub skrót „Attrib.”;
 - d) obiektu powstałego w bliżej lub szerzej rozumianym kręgu oddziaływania stylu danego artysty, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest użyciem przed lub po imieniu i nazwisku artysty jednego z następujących określeń: „krąg”, „szkoła” bądź „naśladowca”;

9. OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

- 1) DESA Unicum wyłącza wszelkie gwarancje inne niż WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI w najszerszym zakresie dopuszczonym prawem.
- 2) Całkowita odpowiedzialność DESA Unicum będzie ograniczona wyłącznie do ceny nabycia zapłaconej przez kupującego.
- 3) DESA Unicum nie jest odpowiedzialna za pomyłki słowne czy na piśmie w informacjach podanych klientom oraz nie ponosi odpowiedzialności wobec żadnego licytującego za błędy w trakcie prowadzonej aukcji lub popełnione w innym zakresie związanym ze sprzedażą obiektu.
- 4) DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności wobec kupującego za szkody przewyższające cenę nabycia, niezależnie czy taka szkoda jest charakteryzowana jako bezpośrednia, pośrednia, szczególna, przypadkowa czy następca. DESA Unicum nie jest zobowiązana do zapłaty odsetek od ceny zakupu.
- 5) Żaden przepis w niniejszych WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie wyklucza lub nie ogranicza odpowiedzialności DESA Unicum wobec kupującego, wynikającej z jakiegokolwiek oszustwa bądź świadomego wprowadzenia w błąd, lub z winy umyślnej.

10. PRAWA AUTORSKIE

- 1) Sprzedający nie przekazują wraz z obiektem prawa autorskiego ani prawa do reprodukcji obiektu.
- 2) Prawa autorskie do wszystkich zdjęć, ilustracji i tekstów związanych z obiektem sporządzonych przez lub dla DESA Unicum, włączając zawartość tego katalogu, stanowią własność DESA Unicum. Nie mogą być one wykorzystane przez kupującego ani inne osoby bez uprzedniej zgody pisemnej DESA Unicum.

11. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 1) Niniejsze WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, o których mowa w paragrafie 1 powyżej, oraz WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI wyczerpują całość praw i obowiązków pomiędzy stronami w odniesieniu do sprzedaży obiektu.
- 2) Wszelkie zawiadomienia powinny być kierowane na piśmie na adres DESA Unicum. Powiadomienia kierowane do klientów będą przysyłane na adres podany w ostatnim piśmie do DESA Unicum.
- 3) Jeśli jakiegokolwiek z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ okazałoby się nieważne, bezskuteczne lub niemożliwe do zastosowania, pozostałe postanowienia będą nadal obowiązywać. Brak działania lub opóźnienie w wykonywaniu praw wynikających z WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie oznacza zrzeczenia się praw lub zwolnienia z obowiązków ani nie uchyla obowiązywalności całości bądź części z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ.

12. PRAWO OBOWIĄZUJĄCE

Prawa i obowiązki stron wynikające z niniejszych WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI, przebieg aukcji i jakiegokolwiek sprawy związane z powyższymi postanowieniami podlegają prawu polskiemu. DESA Unicum w szczególności zwraca uwagę na przepisy:

- 1) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.) – wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz,
- 2) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) – muzea rejestrowane mają prawo pierwokupu zabytków bezpośrednio na aukcji za kwotę wylicytowaną powiększoną o opłatę aukcyjną.

- e) obiektu, którego określenie autorstwa było zgodne z ogólnie przyjętą opinią specjalistów, uczonych i innych ekspertów;
- f) obiektu, w przypadku którego podana w katalogu roczna data powstania różni się od faktycznej o mniej niż 15 lat;
- g) obiektu, w przypadku którego w datowaniu pojawiło się prawidłowe określenie stulecia, natomiast nieprawidłowe określenie części tego stulecia (połowy lub ćwierci);
- h) obiektów z XX w., XIX w. i starszych, w przypadku których faktycznie stwierdzone datowanie różni się w stosunku do podanego w katalogu „na korzyść” obiektu, tj. obiekt okazał się starszy, niż było to podane w opisie;
- i) obiektu, którego opis i datowanie zostały uznane za niedokładne przy użyciu metod naukowych lub testów, które nie były ogólnie przyjęte w czasie wydawania tego katalogu bądź w tamtym czasie były uznawane za nadmiernie kosztowne lub niewykonalne, albo według wszelkiego prawdopodobieństwa mogłyby spowodować uszkodzenia lub utratę wartości obiektu. DESA Unicum zastrzega iż opis uzupełniający (pochodzenie, historia wystaw, literatura) został wykonany w dobrej wierze i błędy w tym zakresie nie mogą być podstawą do reklamacji. DESA Unicum zastrzega, sobie również 5% jako granicę błędów w przypadku podawania poszczególnych wymiarów obiektu.

DESA
UNICUM

Data i podpis klienta składającego zlecenie

BILOU BILOU CHAIR - PHOTO PIOTR GESICKI

PROMEMORIA WARSAW
Ul. Górnośląska 24
00-484 Warszawa

info.warsaw@promemoria.com
www.promemoria.com
📷 📺

PROMEMORIA®

MILAN PARIS LONDON MOSCOW NEW YORK HAMBURG MUNICH HONG KONG WARSAW

